

Har freden kommit till
Sri Lanka för att stanna?

#2009
79SEK

sydasien

Vad händer på Sri Lanka nu?

Fred på Sri Lanka. Jag har länge drömt om att få skriva dessa ord när det blivit verklighet. Nu, efter över 25 år – ett kvarts sekel – av blodiga strider där tiotusentals armésoldater, gerillasoldater och civila dött sägs det att kriget är över. Må så vara, men anledningen till att vi på tidskriften Sydasien sätter ett stort frågetecken på vårt omslag till detta nummer är för att vi alla vet att det inte bara är så enkelt att ropa "fred" så fort vapnen har tystats och den ena sidan i en stridande part har besegrats.

Den stora frågan är nu istället vad Sri Lankas politiker, med president Mahinda Rajapakse i spetsen, och övriga gör härnäst. Kriget må vara vunnet – men nu då? Hur ska man vinna över den tamilska befolkningen, i norr och östers, stöd?

Sydasien-skribenten Anders Carlsson lotsar oss igenom de olika problem som den lankesiska regeringen har framför sig på sidorna 18-23 i detta nummer.

MEN DET HÄR NUMRET HANDLAR INTE BARA om Sri Lanka, långt ifrån. Vi har i detta nummer ett antal längre och läsvärda texter. Leif Bjellin förklarar varför Nepal har gått från en nybildad hoppfull demokrati till ett fullständigt politisk kaos på mindre än ett år, Birgitte Sandgren Bertelsen skriver om en skoldag i Himalaya och Zac O'Yeah bidrar med en text om Mahatma Gandhis unga år som student i London.

Om Pakistan får vi läsa om människor som, trots sin egna fattigdom, öppnar dörrarna för flyktingar efter den senaste tidens armé-offensiv mot talibanerna.

Sist men inte minst i detta nummer ger både Staffan Lindberg och Indienkrönikören Ajit Roy en djuplodad analys om varför det gick som det gick i det uppmärksammande valet i världens största demokrati – Indien.

Detta och en hel del mer har ni att se fram emot i det här numret av Sydasien.

Och som vanligt vill vi gärna höra era kommentarer och synpunkter på vad som är bra, dåligt - och gärna tips på sånt som ni vill läsa i Sydasien i framtiden.

Mejla oss!

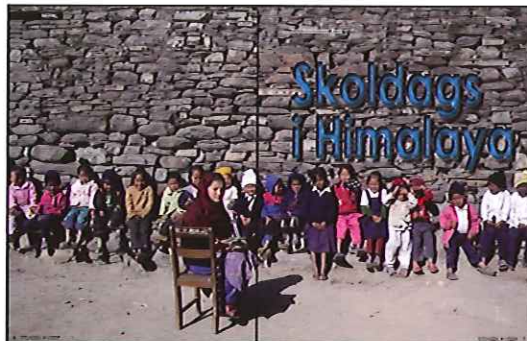
Trevlig läsning!

John Senewiratne

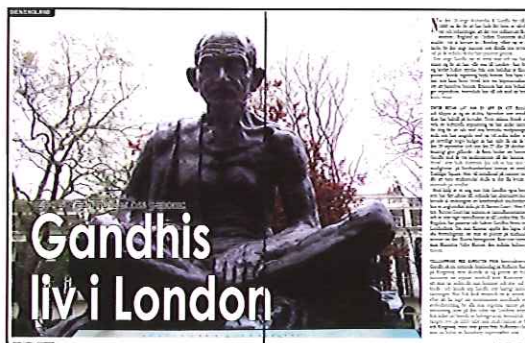
Redaktör

john.senewiratne@sydasien.se

08 Skoldags i Himalaya

– Jag önskar att vi kunde lära barnen hantera datorer, att vi kunde ge dem gratis skrivböcker, att det överhuvudtaget fanns mer material.

24 Gandhis studentliv i London

"Tillsammans med kamraten från hemtrakterna firade Gandhi så sin nittonde födelsedag på Holborn Restaurant på Kingsway, men skämde ut sig genom att fråga hovmästaren om soppan innehöll kött."

16 Medmänsklighet i misären

– Vi är fattiga, men vi har ändå möjlighet att erbjuda sex personer boende. Det strider mot vår tradition att neka någon tak över huvudet.

19 Sri Lanka: Är en försoning möjlig?

"President Mahinda Rajapakses ord låter lovande, men frågan är givetvis om det finns någon riktig substans bakom dem."

28 Två kvinnliga författarpionjärer

"Som kristna hade de onekligen viktiga erfarenheter gemensamma. Deras föräldrar hörde till de högkastiga indier som gått över till kristendomen och följaktligen blivit utstötta."

28 Kongresspartiet segrade

"Det är inte bara de rika som blivit rikare utan även medel- och arbetarklassen och landsbygdsbefolkningen har dragits in i denna utveckling."

**Redaktionen för tidskriften Sydasiens
önskar alla läsare trevlig läsning
– nytt nummer utkommer i höst.**

OMSLAGSBILD: Fredsmärke från Sri Lanka som ursprungligen gjordes som ett vykort att skicka till presidenten under pågående krig.

Åtta månader efter regeringsbildningen som följde på det historiska valet i Nepal i april förra året, var det slut på det parlamentariska lugnet.

Regeringskris råder i Nepal

Den till synes stabila regeringskoalitionen mellan maoister (Unified CPN), kommunister (CPN-UML) och Madesi Forum (MJF), fick ett hastigt slut då UML i protest lämnade koalitionen.

Nepal upplever det hittills värsta hotet mot fredsprocessen efter överenskommelsen om eldupphör 2006. Detta efter att maoisterna ensidigt drivit igenom avskedandet av armens överbefälhavare general Rookmangud Katawal. Styrkt av protesten mot maoisternas agerande då UML lämnade regeringen, återinsatte presidenten, Ram Baran Yadav, generalen vilket i sin tur fick maoistledaren Pushpa Kamal Dahal att avgå som premiärminister.

INTE BARA REGERINGSKRISEN var ett faktum, utan hela freds- och konstitutionsprocessen är under hot. Krisen kan sägas var kulmen på en maktkamp mellan militärledningen och maoisterna. De båda sidorna var naturligtvis under de cirka tio år maoistupproret varade bittra fiender. Militären skaffade sig emellertid uppskattningsvis då de aktivt avstod från att använda sina vapen mot det folkliga upproret som ledde till kungens avgång, demokratins införande och allmänna val. Den så kallade rhododendronrevolutionen var ju trots allt de gamla partiernas sak. Dock höll maoisterna i sin position som gerillarörelse en låg profil, som medgav att partierna kunde "marschera" mot kungen. Man kan alltså säga att partierna var de som vann på att militären inte riktade sina vapen mot folket och inte direkt maoisterna. Därav partiernas,

andra än maoisterna, relativt positiva inställning till general Katawal.

NÄR SÅ FRED SLÖTS MELLAN partier och maoister, var ett viktigt krav att maoisternas befrielsearmé (PLA) skulle integreras med den nepalesiska armén. Även om partierna varit överens om detta, har processen motarbetats av arméledningen. Maoistsoldaterna är för odisciplinerade och alltför indoktrinerade menar man, och befälen är formellt oskolade militärt. Argumenten är säkert riktiga, men torde inte ha någon relevans. Trots allt härskade maoisterna över större delen av landet, så deras militära kapacitet kan knappast ifrågasättas. Problemet ligger snarare i det faktum att militära ledningen av hävd är mycket konservativ, kungatrogen och rekryterad ur ett fåtal högkastiga familjer. Och att agera mot militärledningen har för maoisterna ett mycket stort symbolvärde.

I strid mot gällande avtal rekryterade så militärledningen några tusen nya soldater och återinsatte åtta pensionerade generaler i stället för att ta till maoistsoldater som befäl. Som kronan på verket drog sig dessutom armén ur ett större nationellt sportevenemang som protest mot att PLA av premiärministern fått lov att delta som en nationell militär organisation.

MOT BAKGRUND AV DETTA krävde regeringen, det vill säga, maoisterna, en förklaring av arméchefen.

Redan vid kravet på förklaring lämnade oppositionspartiet Nepali Congress (NC) parlamentet i protest. Maoistledningen fann, inte helt oväntat, Katawals förkla-

ring otillräcklig. Man sade sig också agera för att det ska vara de civila politikerna som bestämmer. Trots oppositionens och de allierades invändningar avskedades alltså arméchefen (som ändå skulle pensioneras om fyra månader), och UML avbröt koalitionssamarbetet och lade sig med oppositionen. Meningarna är delade huruvida president Yadavs (NC-politiker) tilltag att återinsätta arméchefen är förenligt med den interimistiska konstitutionen. Presidenten gav emellertid arméchefen order att stanna på sin post. Detta ledde alltså till att maoistledaren Dahal avgick som premiärminister med hänvisning till att hans position och arbete motarbetades och saboterades. Han poängterade också att det måste bli ett slut på existensen av parallella kraftcentra i landet, syftandes på det faktum att den civila ledningen har mycket dålig kontroll över militären. Veckan efter avskedandet av general Katawal cirkulerade också rykten om en militärkupp, något som bestämt avfärdades av militärledningen.

I DEN SÅ UPPKOMNA situationen är det presidentens uppgift att få till stånd en ny regering. I skrivande stund ligger en uppmaning till partierna att bilda en nationell samlingsregering med deltagare från samtliga större partier. Vid ett möte med 22 av parlamentets 24 partier enades man om att CPN-UML skulle leda den kommande regeringen. CPN (maoisterna) och MJF (madesis), vilka representerar över halva parlamentet, bojkottade mötet, vilket därmed ger det dåliga legitimitet. En allmän uppfattning är att en ny re-

Maoistledaren Pushpa Kamal Dahal, mer känd som Prachanda, tvingades avgå som premiärminister i ett Nepal som gått från hopp till regeringskris på mindre än ett år.

Foto: AP

gering inte kan fungera utan att inkludera maoisterna, som är dubbelt så stora som något annat enskilt parti. Maoisterna kräver emellertid för att ingå i en ny regering att arméchefen avgår och presidenten ber om ursäkt för sitt okonstitutionella agerande.

Den avgångne premiärministern Dahal liknade tilltaget vid en konstitutionell kupp.

DET ÄR SVÅRT ATT BEFRIA SIG från känslan av att maoisterna spelar rollen av offer i det pågående politiska spelet. Man behöver markera. Att de skulle bege sig tillbaka till djungeln och återuppta sin väpnade kamp anses uteslutet då de förbundet sig att hålla freden och arbeta demokratiskt för en ny konstitution.

Utän tvekan har många förment progressiva maoister också vant sig vid inflytande, privilegier och rikedom. Å andra

sidan behöver man också argument för en mer dogmatisk agenda, då man hittills varit oförmögna att leverera reformer och infria basala löften, vilket skadat deras revolutionära image.

Också koalitionspartierna, framför allt UML, kan tjäna på en liten konflikt. De har klart svårt att hantera att för mycket förknippas med en del av maoisternas agerande.

Korruptionsskandalerna involverades maoister duggar tätt. Maoistallierade fackföreningar ställer till problem, hotar företagare och medlemmar i andra fackföreningar, bestämmer löner och avgifter och berikar sig själva.

Maoisternas ungdomsförbund (YCL) provocerar, obstruerar, demonstrerar och far fram som huliganer. Bränner tidningsredaktioner och misshandlar misshagliga reportrar. Centrala maoistledningen har helt enkelt inte riktigt kontroll över ka-

drerna, vilket drar skam över rörelsen, som i sin tur spiller över på koalitionspartners.

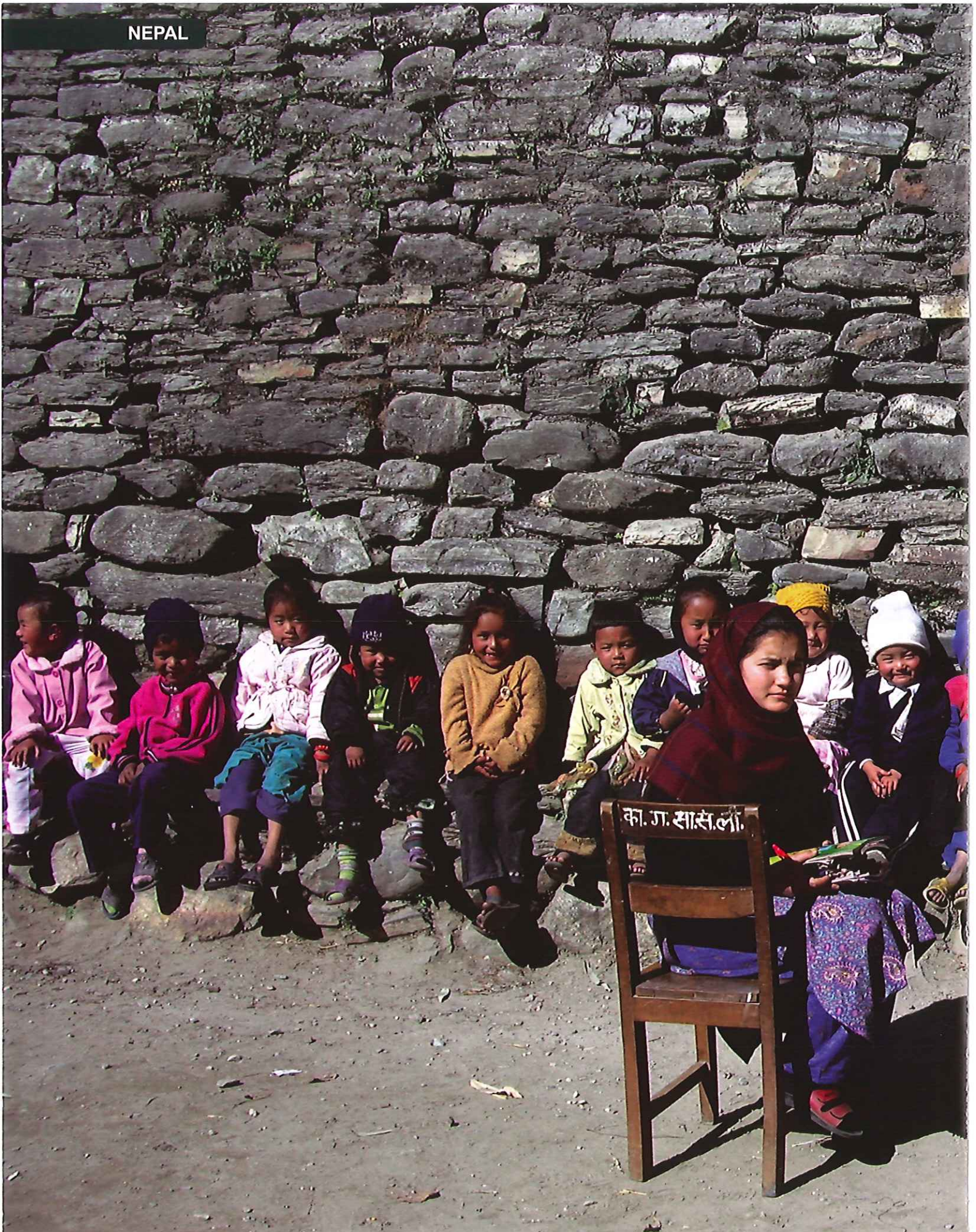
SAMSTÄMMIGA ANALYTIKER ger maoisterna mycket dåliga odds vid ett eventuellt nyval idag.

Med risk att låta uppgiven skulle man kunna säga att allt är sig likt i Nepal – politiskt sett. Det innebär emellertid också att det finns goda skäl att vara optimist. De förändringar Nepal har genomgått de senaste åren, och formerna för den, är unika.

Från hinduisk enväldig monarki med lagligt sanktionerat slaveri, kast- och klasssystem till sekulär federal demokratisk republik med sociala ambitioner och klara ansatser att komma till rätta med kulturella avarter.

Men – politikerna är desamma.

Leif Bjellin

Skoldags i Himalaya

De första solstrålarna letar sig ner i dalen. Klangen från de fullastade åsnornas bjällror fortplantar sig i luften. Åsnorna är på väg norrut längs den heliga floden Kali Gandaki med varor till byarna ännu längre upp i Himalaya.

Klockan är tio och läraren Hira Bahadur Baruwal, 42, kommer efter mer än en timmes vandring ner för bergen fram till sin arbetsplats.

Ännu en skoldag tar sin början på Shree Sarayaboda school i den lilla byn Tatopani i Himalaya, Nepal. Hiras morgonpromenad från sin hemby Ghara 1 900 meter över havet är slut för den här morgonen. I eftermiddag har han två timmar och 900 höjdmeter hem. Så ser vardagen ut för Hira, sex dagar i veckan.

I Nepal är det bara lördagen som är helgdag, söndagen är veckans första dag. En normal arbetsvecka har Hira 32 lektioner.

– Nu har det blivit bättre för att vi har blivit några fler lärare. Tidigare hade jag 39 lektioner i veckan, säger han.

HIRAS SKOR ÄR DAMMIGA, HAN ÄR SMAL och spänstig. Ansiktet är brunbränt med djupa fåror och han har den typiska nepalesiska huvudbonaden i rosa mönster som så många män bär.

– Jag har jobbat 24 år som lärare i matte, geografi och historia i årskurserna två till åtta, berättar han. Jag började direkt efter att jag hade slutat tionde klass i skolan. Då var jag 18 år gammal.

– Lärarutbildningen fick jag göra senare vid sidan om mitt arbete.

Nepal är ett av världens fattigaste länder och det avspeglar sig i den statliga skolan i Tatopani. Klassrummen har en gång varit vitkalkade, men har mer och mer antagit en brunsvart ton. Det finns inte glas i fönstrena utan de är helt öppna, om man inte sätter för de blåmålade träluckorna. Men stänger man luckorna så blir det mörkt i klassrummet.

I skolsalarna finns ingenting annat än barnens smala träbänkar och små skrivvytor som sitter ihop med bänkarna. En svart tavla sitter inmurad i väggen och lärarna har ingenstans att sitta ner under lektionerna.

Det finns varken elektricitet eller värme. Under vintermånaderna december till februari är det ofta inte mer än 5-10 grader varmt i klassrummen. Eleverna sitter med bara fötter i sina flip-flops, tunt klädda med schalar runt sig och fryser. Att de överhuvudtaget kan lära sig något under sådana förhållanden är märkligt.

Men de följer uppmärksamt undervisningen och antecknar i sina böcker.

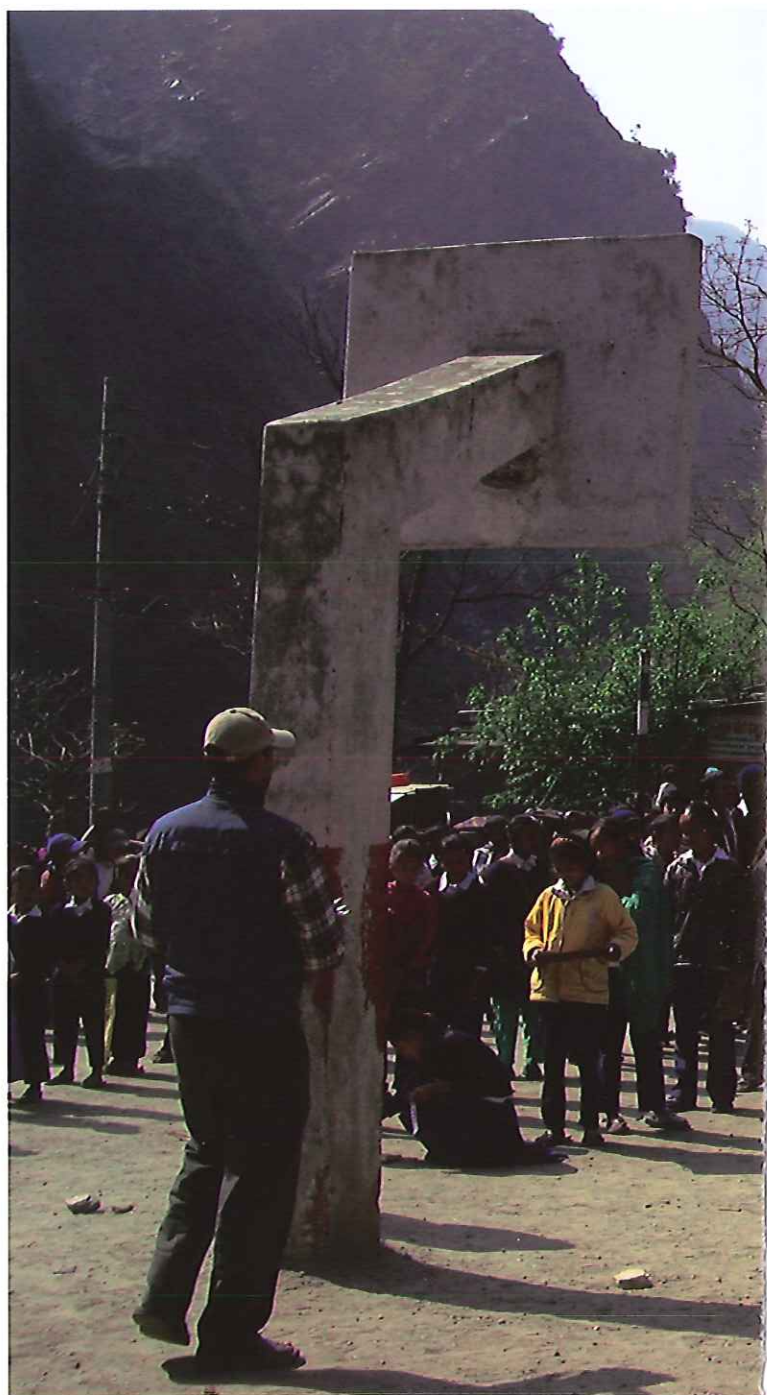
DAGEN BÖRJAR MED EXERCIS UTE PÅ SKOLGÅRDEN. De 260 eleverna står klassvis i raka led och gymnastiserar efter rektorns uppmaningar i megafonen. Efter exercisen och när de minsta barnen har värmt sig färdigt i solen är det tomt på skolgården. Eleverna sitter sen inne i sina salar hela dagarna.

Varje klass har sitt eget rum och där tillbringar de i princip hela skoldagen. Lektionerna är många och avlöser varandra i ett.

– Från klockan tio på förmiddagen till klockan fyra på eftermiddagen är det bara en halvtimmes paus vid 13-tiden. Varken vi lärare eller eleverna har någon annan rast. Barnen sitter kvar i sina klassrum hela tiden och vi lärare går runt och avlöser varandra.

Enda pauserna för eleverna är när de går på toaletten.

Bakom skolan syns Nilgiri south, en snöklädd topp på 6 839

Varje morgon börjar med exercis på skolgården. Alla elever måste

meter. På båda sidor floden går bergen branta upp och på fjällsidorna bor många av eleverna.

De hoppar obehindrat uppför trappan till skolsalarna.

Det finns inga räcken och som svensk blir jag rädd när jag ser vilka höjder de kan ramla ner från. Men barnen verkar vara helt omedvetna om faran. Deras kondition och balans är imponerande.

SKOLAN SOM ÄR EN GOVERNMENT school är gratis. Eleverna behöver bara betala sitt skrivmaterial och en avgift till själv-

delta och eleverna står på rad klassvis. Exercisen avslutas med att eleverna sjunger nationalsången.

kostnadspris för materialet till examen som är tre gånger per år. Men en del föräldrar är fattiga småbönder och har svårt att betala avgifterna.

Rektorn kan dock gå in och hjälpa till så att de inte behöver betala.

- **JAG SER DET SOM EN SERVICE AT FOLK ATT** jag är lärare. Jag är i deras tjänst. Det är viktigt. Men tyvärr är den låga lönen ett stort problem, säger Hira.

Lönen på 6 200 nepalesiska rupies i månaden, cirka 600

svenska kronor, räcker inte till att försörja en familj med fru, fem barn och föräldrar.

HIRA HAR PROBLEM ATT FÅ EKONOMIN ATT GÅ IHOP. Därför har han också en liten enkel lodge där han tar emot vandrare som går Annapurna circuit.

Utöver det driver han ett litet jordbruk där han odlar ris, majs, vete, bönor, potatis, morötter och blomkål. Dessutom har han två bufflar som ger mjölk, två oxar, en get och fem höns. ▶

Det finns bara en klocka på hela skolan och den finns i lärarrummet. Det är vaktmästaren Haris uppgift att hålla koll på tiderna och stå på gonggongen när lektionerna börjar och slutar.

Många av barnen har aldrig sett en bil i verkligheten förut. En jeep är en sensation.

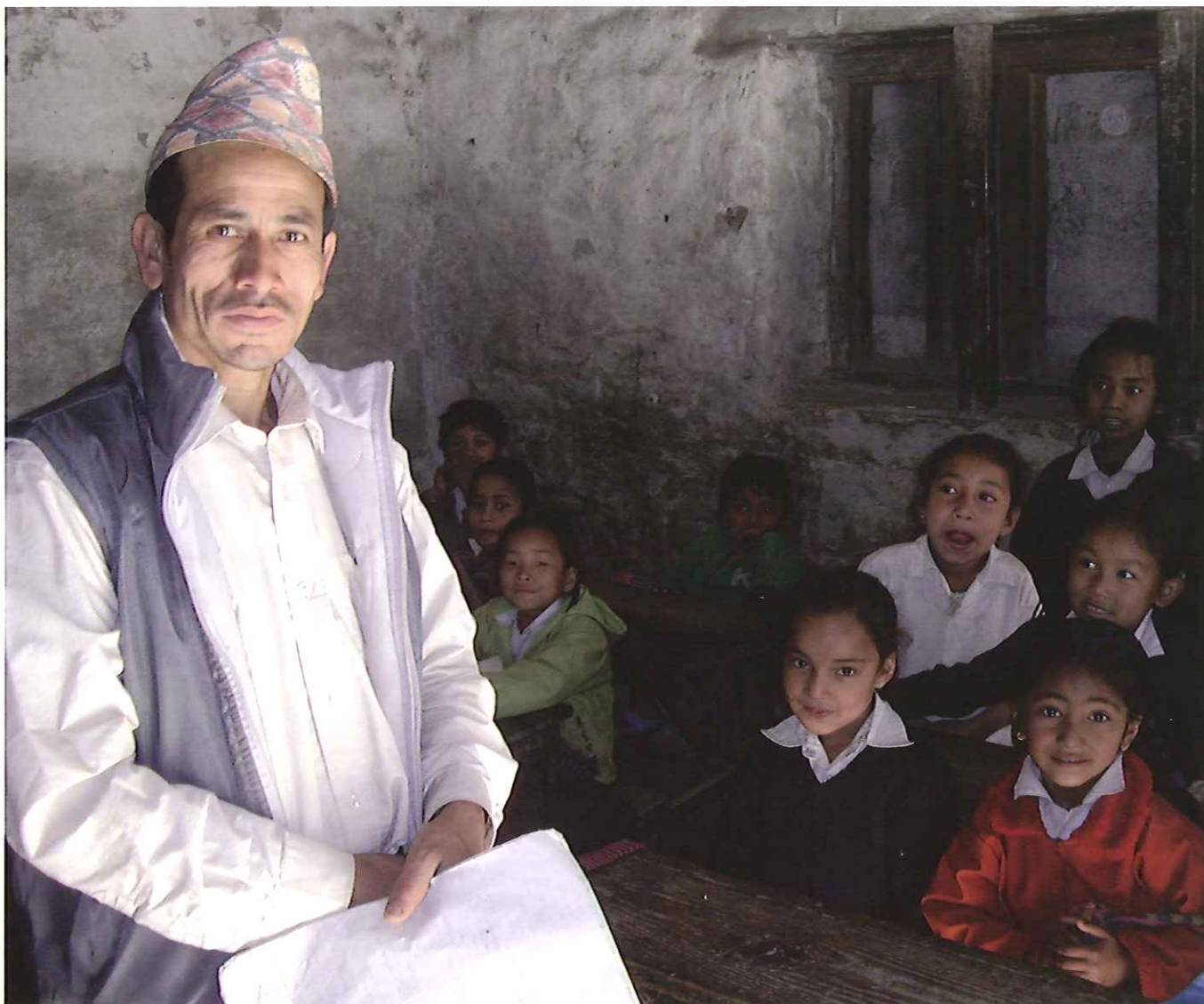
Han går upp vid 5-tiden på morgonen för att hinna med alla sysslor innan han måste gå till sitt arbete.

– **DET HÄR, DET ÄR EN RIK MAN, FLIKAR EN KOLLEGA** in, där vi sitter i lärarrummet och pratar, och nickar med huvudet mot Hira.

Hira går in i ett nytt klassrum, det är klass 4 som ska ha matte. Eleverna är mellan nio och fjorton år gamla eftersom de bara kan

flytta upp till nästa årskurs om de har klarat sin examen. De står upp i sina bänkar och tittar ut. Det har kommit en jeep. Vägen är alldeles nylagd och många av barnen har aldrig sett en bil i verkligheten förut. En jeep är en sensation.

För ett par veckor sedan kom en grävskopa fram till Tatopani och flera var nere vid vägen och bevittnade händelsen. Det steg ett jubel genom luften när grävskopan kom fram till Tatopani och barnen flockades runt den resten av dagen.

Hira har 32 lektioner i veckan fördelat på sex dagar. Skolans resurser är minimala och det finns varken elektricitet eller värme i klassrummen.

För att slutligen få bukt med rasmassorna var de tvungna spränga bort dem.

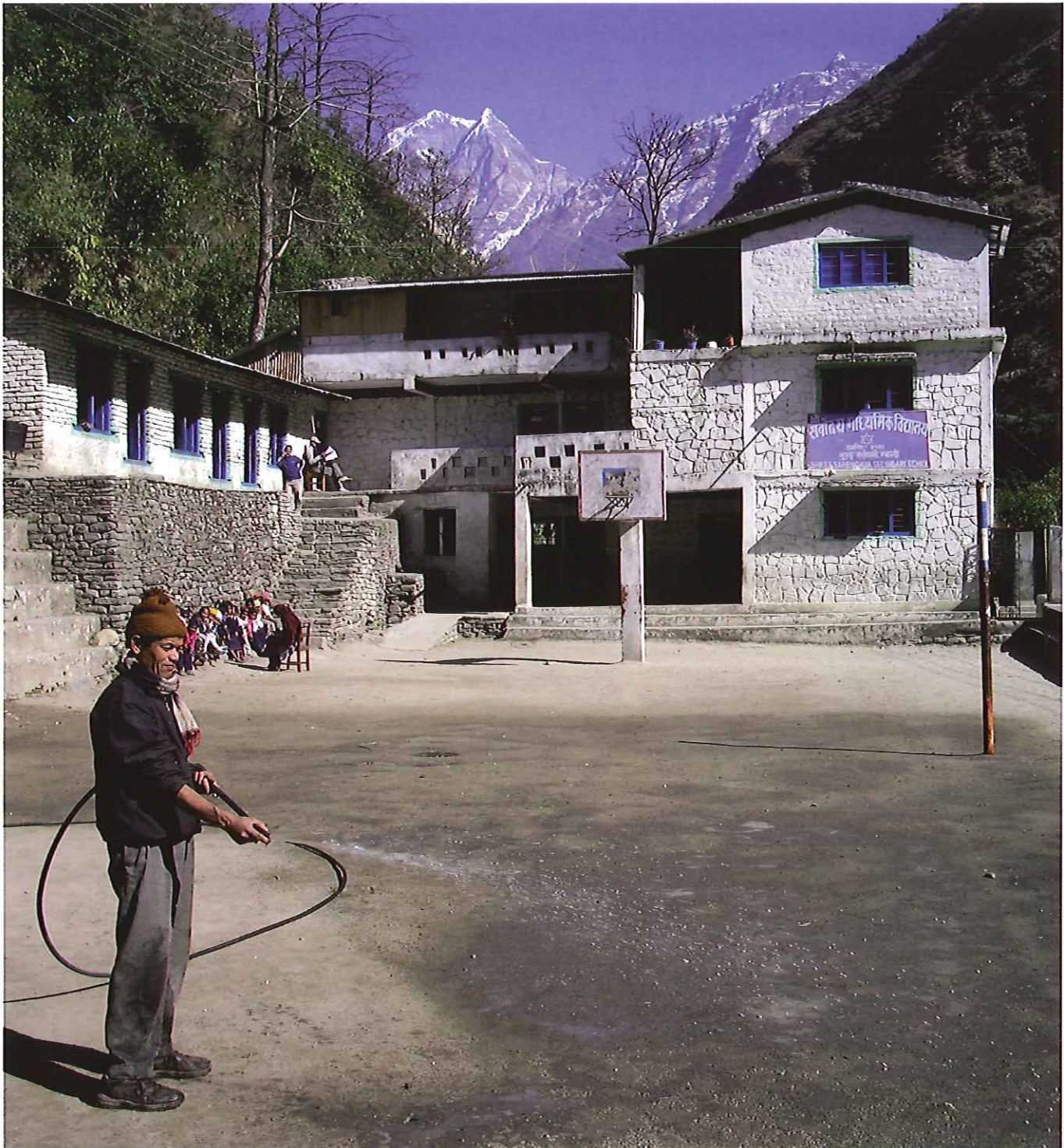
Hira hoppas att han snart ska kunna pensionera sig. Om en fem sex år tror han att det blir möjligt. Men då kommer han att få klara sig på halva sin nuvarande lön.

– Det är svårt att ha så lång väg att gå till arbetet varje dag, säger han. Speciellt jobbigt är det under monsuntiden i juni och juli då det är mycket varmt och det dessutom regnar kraftigt.

Han tänker också på den stora rasrisken som finns i bergen under monsuntiden. För nio år sedan var det ett mycket stort ras

som gjorde att hela Kali Gandakis flöde spärrades av och vattnet steg snabbt och hela Tatopani hotades att bli översvämmat. Folk flydde upp till djungeln och först efter flera timmar när vattnet nådde upp till husen rann vattnet över rasmassorna och vidare neråt floden. För att slutligen få bukt med rasmassorna var de tvungna spränga bort dem.

– När jag blir pensionär så måste jag ha ett annat jobb, jag kan inte klara mig med bara pensionen. Jag kan tänka mig ►

Vaktmästaren Hari vattnar sanden så att det inte ska damma så mycket på Shree Sarabodaya school i den lilla bergsbyn Tatopani i Himalaya. Bergstoppen Nilgiri south, 6 839 meter över havet, skymtar i bakgrunden.

att jobba med vad som helst, kanske säljare, eller kanske målare, funderar Hira.

Men innan dess hoppas han att några av hans drömmar om förbättringar på skolan slår in.

– Jag önskar att vi kunde lära barnen hantera datorer, att vi kunde ge dem gratis skrivböcker, att det överhuvudtaget fanns

mer material. Jag önskar också att det skulle finnas utbildningar som lär barnen att bli mer självförsörjande inom till exempel matlagning, management och jordbruk.

– Ja, jag önskar att det kunde bli så, men jag vet att det är ett önsketänkande i så fattigt land som vårt, säger Hira.

Text och foto: Birgitte Sandgren Bertelsen

sydasien

#1
79SEK

Över hundra miljoner barnarbetare i Sydasien

Colonel Karunas

sydasien

#2
79SEK

YTOSPECIAL:
d ett

#4
79SEK

rott
anl

sydasien

#3
79SEK

16 sidor Nepal special
från gudarnas boning

#1
79SEK 2009

sydasien

Terrorvåg i In

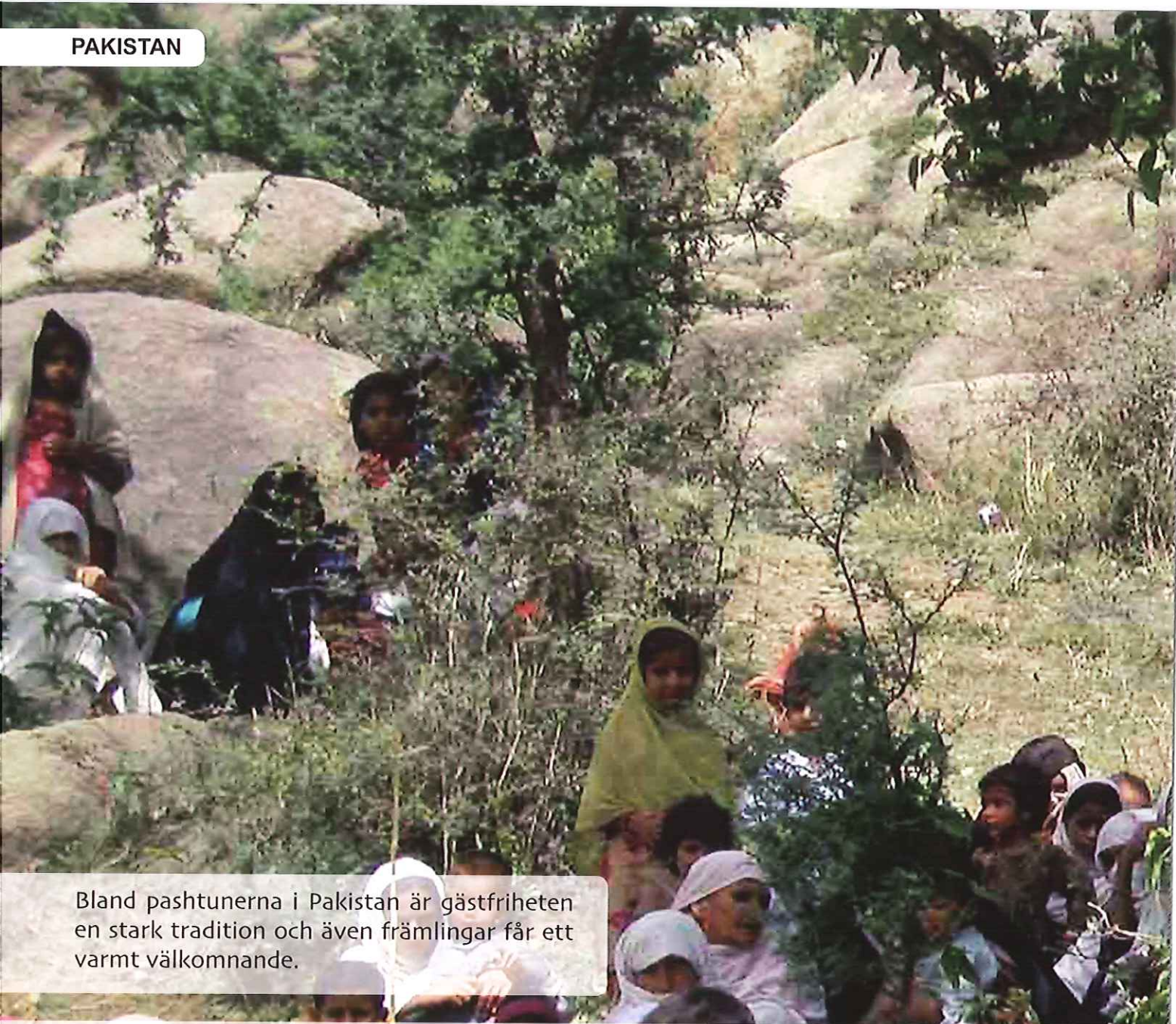
Colonel Karunas nya kläder • Thomas Ribin minns fegermöte

sydasien

Historien om Wafabaran – Koll på Karar i Indien – Kriget snart slut på Sri Lanka?

Värva ny prenumerant – få ett år gratis

Mejla oss på redaktionen@sydasien.se och lämna ditt namn samt namn till personen du värvat. Glöm inte skriva namn och adress till er båda.

Bland pashtunerna i Pakistan är gästfriheten en stark tradition och även främlingar får ett varmt välkomnande.

Hundratusentals flyktin

I distriktet Swabi har nästan 300 000 flyktingar – sex gånger så många som bor i flyktingläger i området – tagits emot i olika hem.

Det beräknas att mellan två och tre miljoner människor är på flykt i Swat, Buner och Dirdistrikten i Pakistan i och med den senaste tidens strider mellan landets militär och talibanstyrkor.

Regeringen har upprättat 17 flykting-

läger utanför stridszonen, men de allra flesta flyktingar har sökt sin tillflykt i offentliga byggnader eller i andra människors hem.

Enligt människorättsorganisationen Human Rights Watch är hundratal människor fortfarande kvar i krigszonen. Organisationen uppmanar militären att se till att civila kan lämna stridsområdet.

I distriktet Swabi, 100 kilometer från

huvudstaden Peshawar i Nordvästra gränsprovinsen, bor majoriteten av flyktingarna i olika hem.

– Cirka 292 000 av de 350 000 människor som är på flykt bor hos lokalbefolkningen, i deras hem, säger Shahram Khan, borgmästare i distriktet Swabi.

DETTA TROTS ATT 95 PROCENT av befolkningen lever under fattigdomstrecket. Hos folket, som tillhör folk-

gästar tas emot i hemmen

gruppen pashtunerna, finns en stark tradition av gästfrihet. De tar emot sex gånger så många flyktingar än vad flyktinglägren i området gör.

- Vi är fattiga, men vi har ändå möjlighet att erbjuda sex personer boende. Det strider mot vår tradition att neka någon tak över huvudet, säger Farooq Khan, i byn Rustam.

Flyktingfamiljerna är tacksamma för gästfriheten och det varma mot-

tagandet från familjer som i vissa fall är fattigare än dem. Wazir Khan från Bunerdistriktet säger att han erbjudit pengar som kompensation flera gånger men att värdfamiljen vägrar ta emot dem.

- JUST NU ÄR VI NIO personer som bor hos samma familj. De tar verkligen hand om oss, säger han.

Ayub Khan, borgmästare från Rustam,

förklarar att han erbjudit 144 människor boende.

- Vi har öppna hjärtan och är beredda att ta emot fler. Vi kan inte neka någon husrum när de ber oss om hjälp. Det är en tradition som funnits sedan våra förfäders tid, att respektera och ta hand om gäster, till och med om det är våra fiender, säger han.

Ashfaq Yusufzai/IPS

Fred på Sri L – men läker

A tropical beach scene at sunset. The sky is a mix of orange, yellow, and blue. In the foreground, the dark silhouettes of palm trees lean over the water. The water is dark blue with some white foam from waves. The overall mood is serene and tropical.

anka
sären?

Den lankesiska regeringssidans långdragna väpnade konflikt med LTTE verkar vara över sedan de sista stridande tamilska tigrarna i oförsonliga strider i mitten av maj nedgjorts till i stort sett sista man, inklusive ledaren Velupillai Prabhakaran.

De civila tamiler som tvingats alternativt frivilligt följt med "Tigrarna" i deras flykt mot öster finns nu, förutom ett ännu ej med säkerhet verifierat antal som dödades i striderna mellan regeringstrupperna och LTTE (tigrarna), inhysta i läger i framför allt Vavuniya-området.

Antalet IDP:s (Internal Displaced Persons) i lägren uppges vara cirka 280 000 enligt rapport från United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs.

Redan efter att man offentligt tillkännagett att LTTE besegrats uttalade sig President Mahinda Rajapakse i ett tal sänt av den statliga televisionen där han bland annat sade att kriget bedrivits mot LTTE, inte mot det tamilska folket.

Detta har han sedan upprepat flera gånger i tal på olika håll i landet samt även i tal till trupperna under segerparaden på Galle Face Green i Colombo den 2 juni. Han sade då också att "det nu är dags att vinna över det tamilska folkets hjärtan" och att "det tamiltalande folket ska skyddas". "Tamilerna ska kunna leva utan rädsla och misstänksamhet", fortsatte han, "det är idag allas vårt ansvar".

RAJAPAKSES ORD LÅTER LOVANDE,

MEN FRÅGAN ÄR givetvis om det finns någon riktig substans bakom dem? Under firandet av segern runt om i landet förekom det uppgifter om att tamiler blivit antastade och hånade och det var uppenbart med tanke på detta som presidenten den 22 maj uppmanade folket att fira sin stolthet med återhållsamhet och inte sära känslorna hos "andra".

Kommentatorer är dock skeptiska till Rajapakes uttalanden: "Talet om jämställdhet, om en nation, är det gamla vanliga", sade till exempel den tamilske ledaren för oppositionspartiet Western People's Front, Mano Ganesan. "Vi har hört detta från varje regering under de senaste 60 åren. Vad jag vill se är reell handling".

Och än så länge har det inte kommit några direkt substantiella förslag från regeringen om hur man tänker gå vidare för att realisera en verklig jämställdhet för den tamilska minoriteten.

Jo, man har offentliggjort att den lankesiska regeringen gör det tamilska språket obligatoriskt för anställning inom den statliga sektorn från och med 1 juli.

För dem som redan är anställda inom denna sektor kommer man att genomföra kurser i tamil.

Detta är givetvis en viktig signal, men den tamilska befolkningen vill se mer kraftfulla signaler om att de i fortsättningen ska ha samma möjligheter som befolkningsmajoriteten. Man efterlyser fortfarande någon typ av självstyre för de tamilskt dominerade provinserna.

Under flera år har en så kallad "All Party Conference" (APC) i Sri Lanka arbetat på att hitta en lösning som skulle ge ett begränsat självstyre för de olika regionerna och därmed kunna vara ett acceptabelt alternativ även för de tamilska kraven på en egen stat.

Arbetet har gått långsamt och någon verklig vilja att komma framåt har inte gått att förnimma. En del partier som har suttit med har alls inte varit intresserade att bidra till självstyrande delar för att på så sätt blidka de tamilska kraven. Kritiker har anklagat APC och dess arbete för att bara vara ett spel för galleriet, ett sätt att vinna tid i avvaktan på en militär lösning och samtidigt visa upp lite god vilja.

Gruppen överlämnade äntligen ett förslag till presidenten i januari i år, men sedan dess har inget hänt.

Däremot gick ledaren för Janatha Vimukthi Peramuna (JVP), Somawansa Amarasinghe, för ett par veckor sedan högljutt ut och varnade den lankesiska regeringen för att inte "förråda" de väpnade styrkornas seger över LTTE genom att ge eftergifter till öns tamilska minoritet. Underförstått

Tamilska befolkningen vill se mer kraftfulla signaler om att de i fortsättningen ska ha samma möjligheter som befolkningsmajoriteten.

att detta inte behövs längre eftersom kriget är vunnet. Ett uttalande som kom minst sagt vid en olämplig tidpunkt.

ETT GENOMFÖRANDE AV DE 13:E OCH 17:E tillägg till konstitutionen, vilka bland annat skulle ligga till grund för förslaget om självstyrande enheter, har också mött motstånd, bland annat från JVP men även från Jathika Hela Urumaya (JHU). Även presidenten själv har under en längre tid undvikit frågan eftersom genomförandet kommer att påverka hans exekutiva makt.

DEN TAMILSKA MINORITETEN I LANDET SER i dagsläget ut att vara avvaktande. En stor del av dess reaktion kommer att bero på hur regeringen kommer att hantera situationen i flyktinglägren och hur snabbt internflyktingarna kommer att tillåtas att återvända till sina hem.

Situationen i lägren blir långsamt bättre, men att hålla

Tusentals tamilska flyktingar bor i olika flyktingläger i väntan på att kunna återvända till sina hem efter slutoffensiven mellan de lankesiska regeringsstyrkorna och de tamilska tigrarna, LTTE.

den stora lägerpopulationen med mat, vatten, sjukvård och andra förnödenheter kostar pengar och pengar har regeringen ont om. Driften av lägren bekostas därför till största delen av medel från utlandet. Stora donationer har på senare tid gjorts till dessa av EU, Världsbanken, USA med flera.

Rajapakse har även inbjudit den tamilska diasporan att återvända och hjälpa till med återuppbyggnaden av de norra och östra delarna av landet. Men inställningen är skeptisk bland de lankesiska tamilerna i exil.

MÅNGA TAMILER FRUKTAR ATT SLUTET på det väpnade upproret kan undanröja alla incitament för regeringen att tillmötesgå deras önskemål.

De som överlevt av LTTE:s ledarskikt (därför att de befann sig utomlands vid slutstriderna) verkar ha varit indragna i en kamp om vilka som ska leda denna rörelse vidare.

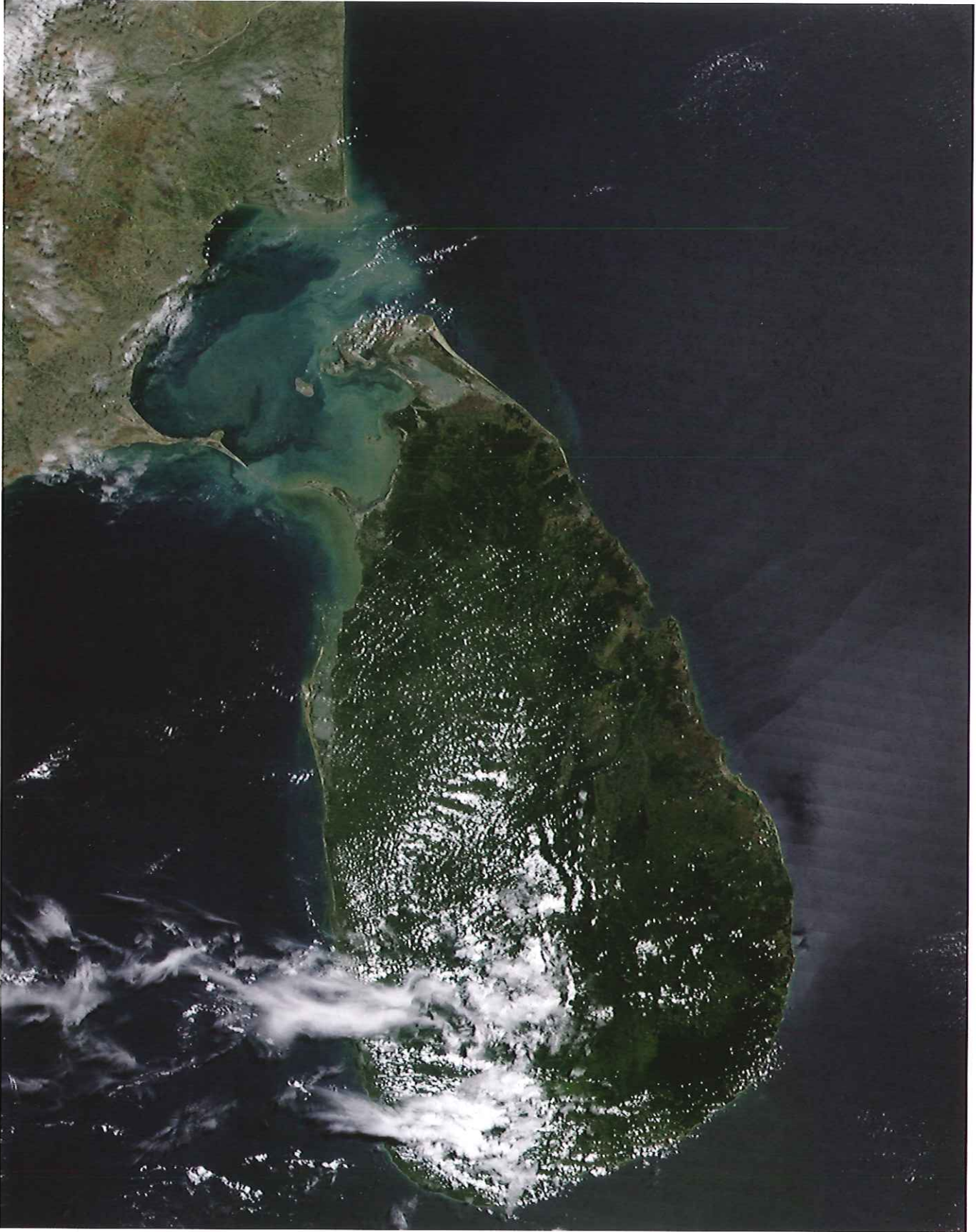
Dock verkar man nu ha kommit överens för alldeles nyligen tillkännagav man att rebellgruppen ska återuppstå som en separatiströrelse i exil.

Tigrarnas ansvarige för internationella relationer, Selvarasa Pathmanathan, sade att gruppen nu reorganiseras för att från utlandet nå målet om en separat tamilsk stat på Sri Lanka.

“Tamil Eelam folks kamp har nått ett nytt stadie. Det är nu tid för oss att röra oss framåt med vår politiska vision, mot vår frihet”.

DOCK GAV HAN INGA INDIKATIONER PÅ ATT organisationen skulle komma att ta avstånd från våld, (vilket han gjorde en månad tidigare) utan tillkännagav skapandet av en “Provisorisk Transnationell Regering för Tamil Eelam” (PTGTE), vilken kommer att besluta om en handlingsväg “inom demokratiska principer”.

I skrivande stund har det också meddelats att inga tamiler boende i Sri Lanka konsulterats när den utländska grenen av LTTE bestämde sig för att grunda PTGTE. Inte heller fanns någon boende i Sri Lanka bland dem som inkluderats i den kommitté som ska utforma detaljerna för bildandet av en sådan regering.

Vad kommer att hända med Sri Lanka nu när den tamilska gerillan, LTTE, har besegrats militärt? Den frågan ställer sig många nu. Är den lankesiska regeringen verkligen beredd att göra det jobb som krävs för att göra en försoning möjlig?

Hur de icke LTTE-lojala exil-tamilerna ställer sig är svårt att veta, liksom hur många av den totala diasporan som dessa omfattar.

Det finns grupper som har visat intresse för att kommunicera med representanter för den lankesiska regeringen, och även visat vilja att hjälpa till med återuppbyggnaden i norr som till exempel "Tamil Diaspora Delegation" under ledning av Dr. Rajasingham Narendran, som besökte Sri Lanka i april.

Gruppen presenterade ett antal olika förslag, bland annat att regeringen skulle göra allt den kunde för att minimera antal offer bland de civila som fångats i krigszonen, att de flyende skulle behandlas enligt högsta humanitära standard, att kapitulerande och fångade stridande skulle behandlas humant och rehabiliteras, att återföring av IDP:s till deras ursprungliga hemtrakter och rekonstruktionsarbeten borde sätta igång så snabbt som möjligt, samt att val till provinsråden skulle hållas efter en tre år lång interimperiod.

NU STUNDAR SNART DESSUTOM JUST DE lokala val som gruppen ville skjuta fram därför att regeringen är ivrig att få egen majoritet i områdena så snart som möjligt. Precis som fallet var när de östra delarna befriades från LTTE.

Trycket ökar dock på en lösning även inom befolkningsmajoriteten, den kommer inte bara från en i dagsläget i och för sig svag opposition, men även från starka affärskretsar som oroar sig för läget om ingen acceptabel lösning presenteras.

Turistindustrin är efter många svåra år i desperat behov av ökade turistströmmar och nya oroligheter skulle skicka den ut på en ny ökenvandring. Man anser att hela folkets (inklusive tamilernas) stöd är nyckeln till ekonomisk tillväxt och en ökad handel mellan de södra och norra delarna av landet.

Som Eric Solheim, tidigare fredssändebud från Norge sade, "regeringen måste agera snabbt för att försona sig med tamilerna, annars kan den väpnade kampen återuppstå".

"Den lankesiska regeringen har vunnit kriget, sade han, "men den har ännu inte vunnit freden".

REGERINGEN FÖRSTÅR SÄKERT ATT EN uppbyggnad av de föröddna norra och östra delarna är vital för att bygga upp förtroendet hos den tamilska minoriteten. Men regeringens problem är dess brist på pengar. Man är högeligen beroende av att det internationella samfundet donerar pengar både till förnödenheter för de som vistas i lägren och för återuppbyggnaden.

Turismen har som ovan nämnts så här långt heller inte tagit fart på det sätt man hoppades och ger inte det bidrag till statskassan som behövs.

Den internationella lågkonjunkturen bidrar starkt. Arbetslösheten ökar och de så viktiga intäkterna från de utlandsarbetande minskar i takt med att även dessa jobb minskar i antal. Antalet utsatta människor i samhället (inte bara tamil) ökat som en konsekvens.

Planerade investeringar i infrastruktur ligger på is eller har försenats.

Landet har kort sagt stora ekonomiska problem och de styrande slits mellan vilka behov som är mest trängande

Det tidigare norska fredssändebudet, Eric Solheim, anser att den lankesiska regeringen måste agera snabbt för att försona sig med tamilerna.

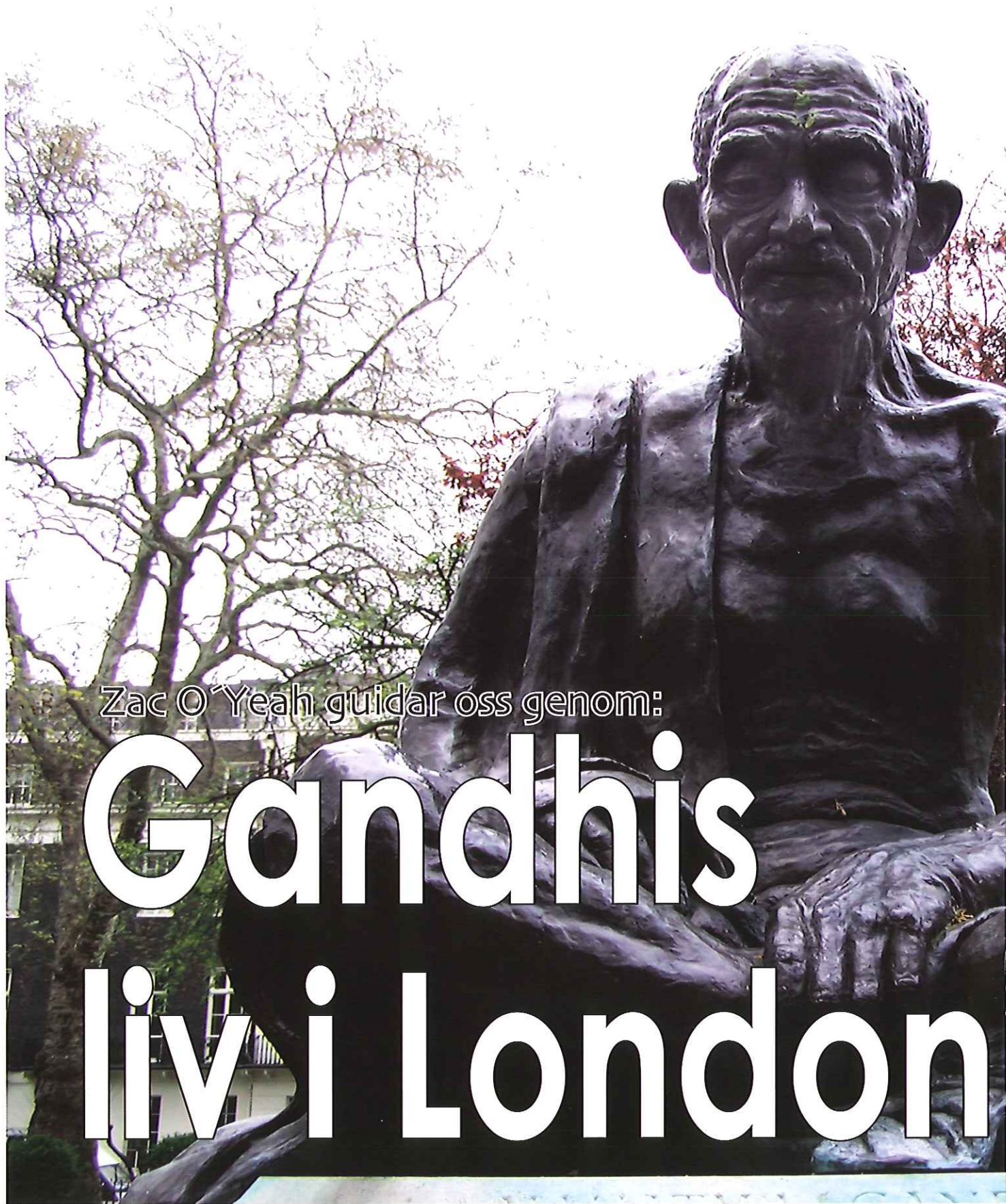

Sri Lankas president, Mahinda Rajapakse har en tuff uppgift framför sig, tror Sydasiens-skribenten Anders Carlsson.

att åtgärda; att snabbt få igång en uppbyggnad/utveckling av de tamilskt dominerade områdena i norr och öster, eller att infria de löften som gavs under kriget till den befolkning som tvingades leva på sparlåga, att när kriget väl var vunnit skulle deras situation förbättras.

När pengarna inte räcker till bådaderna är det sannerligen inte en avundsvärd situation man befinner sig i.

Anders Carlsson

Zac O'Yeah guidar óss genom:

Gandhis liv i London

När den 18-årige Mohandas K Gandhi for till London 1888 var det för att han hade fått höra, av välvilliga vänner och bekantningar, att det vore enklare att få en juristexamen i England än i Indien. Dessutom skulle det gå snabbt - två år kortare än i Bombay, vilket var en attraktiv tanke för den unge mannen som dittills inte trivts särskilt väl på de indiska skolor han passerat genom.

Den unge Gandhi var en envis man och när han väl bestämt sig för att han ville resa till London - han föreställde sig landet Indien styrdes från som befolkat av filosofer och poeter - kunde ingenting hejda honom. Inte hans mors böner, inte hans brors tvivel, inte ens köpmannakastens hot om att bannlysa honom. Eftersom han inte lyckades få något stipendium, övertalade han till och med sin bror att bekosta resan.

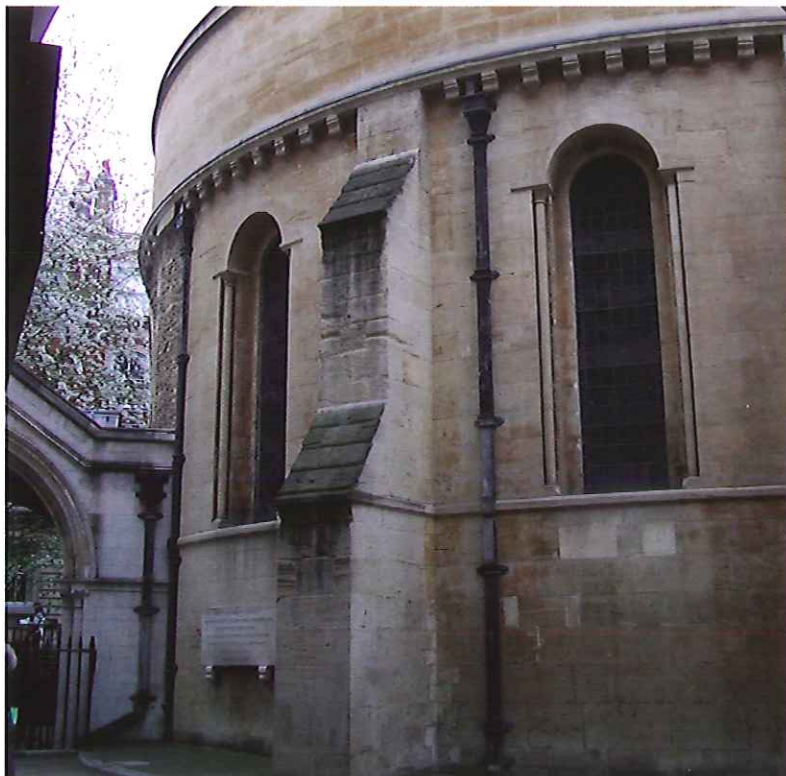
INFÖR RESAN LÅT HAN SY UPP EN VIT flanelldress och klippte av sig sin shikha, hårtofsen som ortodoxa hinduer har baktill på huvudet. Trots sådana försök att förbereda sin kulturella anpassning var han under båtresan alltför blyg för att tala med sina brittiska medpassagerare. De enda som han umgicks med var två andra indier, som reste på betydligt högre budget än han själv. Så när de landsteg den 29 september (och inte den 27 eller 28 oktober som det felaktigt görs gällande i de flesta böcker om honom) följde Gandhi med de två landsmännen till det luxuösa Victoria Hotel - som hade elektriskt ljus och en hiss med flera nymodigheter - på Northumberland Avenue, ett stenkast från Trafalgar Square. Men väl installerad på rummet insåg Gandhi att hans studiemedel skulle ta slut illa kvickt om han stannade på hotellet.

Med hjälp av en ung man från Gandhis egna hemtrakter, som han fått adress till, ordnade han alternativt boende och hittade så småningom ett komfortabelt inackorderingsrum hos en angloindisk änka på 20 Barons Court i West Kensington. Barons Court har numera en tunnelbanestation och var och en som tagit tunnelbanan in till London från Heathrows flygplats, har passerat rakt bakom Gandhis första ordentliga Londonhem. Om man flanerar uppför den lugna viktorianska förstadsgatan, ser man en plakett på husfasaden som minner om den illustrerade hyresgästen. Bara runt hörnet hittar man Bharatiya Vidya Bhavan, den indiska kulturorganisationen.

TILLSAMMANS MED KAMRATEN FRÅN hemtrakterna firade Gandhi så sin nittonde födelsedag på Holborn Restaurant på Kingsway, men skämde ut sig genom att fråga hovmästaren om soppan innehöll kött. Kamraten menade att man tar seden dit man kommer och äter vad man erbjuds - och läxade upp Gandhi som hastigt lämnade restaurangen. Han fick dock revansch tre år senare, då han efter att ha tagit sin juristexamen anordnade en privat avskedsmiddag för alla sina engelska vänner på samma restaurang (som på den tiden var Londons största) och fick köket att bereda en helvegetarisk festmåltid. Restaurangen revs på 1950-talet men stod i hörnet av Holborn och Kingsway, tvärs över gatan från Holborns t-bana, där man nu hittar en Sainsbury-supermarket som ►

Gandhi hyrde ett studentrum vid adressen 20 Baron Court.
Foton: Zac O'Yeah

Det var här, i "inner temple", som Mohandas K Gandhi ägnade timmar åt sina studier.

faktiskt säljer organiska sallader och färdigförpackade vegetariska luncher... Karma?

Det hade börjat som ett löfte han avgav till sin mor om att inte äta kött i utlandet, men vegetarianism utvecklades snabbt till en ideologi för honom. Tidigare hade han inte reflekterat fullt så mycket över saken - hans familj var traditionellt vegetarianer och det hade varit nog för honom - men nu i London kom han i kontakt med den europeiska vurmen för "ismer", av vilka vegetarianism var enbart en. Många av de fashionabla ismerna, vilka också inkluderade fabianism, ateism, feminism, antikapitalism och så vidare, hade kopplingar sinsemellan och Londons vegetariska restauranger och klubbar fungerade som debattforum där likasinnade kunde mötas och trätas.

INTE LÅNGT FRÅN JURISTKOLLEGIET HITTADE GANDHI av en slump Central Restaurant som låg på 16 St Bride Street intill högkvarteret för London Vegetarian Society (som Gandhi strax blev styrelsemedlem i), och här hade han sin första tillfredsställande måltid sedan ankomsten till England måndagen den 22 oktober: på menyn stod den dagen ärtsoppa, makaronipudding och äppeltårta. Tyvärr förstördes kvarteret, en kort promenad från St Paul's Cathedrals t-banestation, under blitzen och har ersatts av kontorsbyggnader. Inte heller hans andra favoritställen som Porridge Bowl (278 High Holborn) eller Waverley vid Southwark Cathedral återstår, vad jag kunde finna medan jag promenerade runt i ett småregnigt vår-London. Å andra sidan har London fler indiska restauranger idag än 1888, så möjligheten att få ätbar vegetarisk mat har förbättrats avsevärt.

Juristkollegiet, Inner Temple, ser rätt mycket ut idag som dåför tiden och dit kommer man om man kliver av t-banan vid Temple.

Området används faktiskt av filmbolag när de behöver autentiska 1800-talsmiljöer för till och med gatlyktorna håller gammaldags stil. Fast turister kommer hit mest eftersom Da Vinci-koden filmades i tempelriddarkyrkan som ligger på området.

Gandhi tyckte om att gå runt till fots inte enbart för att spara pengar, utan han gillade att se sig om och landsmän kunde stöta på honom i cylinderhatt och kravatt vid Picadilly Circus eller i någon av stadens parker: faktum är att i en av parkerna, Tavistock Square nära universitetet, hittar man en vacker staty av Mahatma Gandhi vid vars fot folk än idag lämnar brev och meddelanden om fred på jorden.

TILL LONDON KOM GANDHI TILLBAKA 1906 som företrädare för de indiska invandrarna i Sydafrika, ett land där han tillbringade två decennier, för att uppvakta den nye kolonialministern angående rasism. Nu var han en framstående advokat och bodde således ståndsmässigt på Hotel Cecil i några månader, som låg vid Themsens strand alldeles intill Waterloo Bridge - fast där är ingenting sevärt kvar idag, men man kan förmoda att han tog sina morgonpromenader i närheten av den tretusenåriga egyptiska obeliskan, som liksom Akropolis marmorfriser och den indiska Koh-i-Noor-diamanten, samlats i London tack vare kolonialistiskt habegär. På den här resan möttes Gandhi och Winston Churchill för första och enda gången - Churchill var då statssekreterare i kolonialministeriet, Colonial Office, som låg i kvarteret söder om Downing Street och vetter mot St James Park. Nästan fyrtio år senare stod kampen om Indiens självständighet mellan dessa två envisa karlar.

Tre år senare kom Gandhi till London igen, återigen för att bedriva lobbying mot rasistisk lagstiftning i Sydafrika, och han var

Minnesplatsen Gandhi Memorial i Tavistock Square ligger precis bakom det brittiska museet.

fortfarande "en förnäm herre i konventionellt engelskt förkrigstidsmode: cylinderhatt, perfekt passande svalskärtsrock, mondana skor och strumpor" som bjöd in folk på te i sin svit på Westminster Palace Hotel. Det var också Gandhi som etablerade The South Africa British India Committee, som hyrde kontor inom gångavstånd från parlamentet, kolonialministeriet och Buckingham Palace, nämligen på 28 Queen Anne Chambers, som man hittar på Broadway nära hörnet med Tothill Street, precis intill St James Park t-banestation.

I SAMBAND MED ATT GANDHI FLYTTADE HEM till Indien, då han år 1914 ansåg sig ha gjort vad han förmådde i Sydafrika, passade han på att ta den långa omvägen via London delvis eftersom hans politiske mentor, folkledaren Gokhale, befann sig där. På Hotel Cecil, där han bott tio år tidigare, arrangerades en hjältemottagning med konsthistorikern Ananda Coomaraswamy, poeten Sarojini Naidu och Mohammad Ali Jinnah (som skulle komma att bli Pakistans grundare). Men Gokhale kunde tyvärr inte komma, eftersom han fastnat i Paris och första världskriget just brutit ut.

Därefter dröjde det länge innan Gandhi reste från Indien igen, trots att han fick upprepade inbjudningar från överallt i Europa om att komma och föreläsa - Danmark, Norge, Finland, så vitt jag lyckats utröna ville nästan alla länder utom Sverige bjuda in honom - och även om Gandhi kanske kunde känna en nostalgisk saknad efter Londons monument och parker och kulturliv, som han ofta lovprisade, såg han sitt arbete i Indien som alltför brådskande för att tillåta utlandsresor. Men slutligen förde hans politiska arbete honom till London igen, 1931, för att ensam representera den indiska nationalkongressen vid rundabordssamtalen som engelska staten arrangerat i syfte att lösa de meningsskiljaktigheter som

förelåg - nämligen att indierna ville ha självstyre. Andra intressegrupper - maharadjorna å ena sidan, muslimerna å den andra, daliterna å den tredje och så vidare - skickade också representanter till konferensen, vilket resulterade i att Indien företrädde av en oenig front i London den hösten och samtalen kollapsade. Själva konferensen ägde rum snett över gatan från Buckingham Palace, i Saint James Palace - där prins Charles med familj bor idag.

Gandhi såg ganska snart varthän det barkade - att Londonpolitikerna satsade på en lömsk "divide and rule"-politik - så trots att han befann sig hela dagarna i Saint James Palace ägnade han all ledig tid åt att istället övervinna de vanliga engelsmännens hjärtan.

DEN HÄR GÅNGEN KOM HAN KLÄDD I HÖFTSKYNKE och sandaler till och med till kungens galabankett, och han valde att bo i det förslummade East End där han hade en väninna, Muriel Lester, som basade för ett banbrytande grannskapsarbete med ett hus för kollektivboende (hon hade faktiskt besökt Gandhis ashram i Indien några år tidigare i sitt sökande efter inspiration).

Kingsley Hall ligger än idag kvar i aningen ruffiga kvarter på 21 Powis Street, inom gångavstånd från t-banestationen Bromley-by-Bow, och är sporadiskt öppet för besökare om man bokar tid. Gandhis rum kan beskådas och huset rymmer också högkvarteret för Gandhi Foundation, www.gandhifoundation.org, och det var också hit alla dignitärer fick söka sig från centrala London om de ville möta mahatman.

Mot slutet av året reste han hem till Indien igen med oförrättat ärende och inom en vecka arresterades Mahatma Gandhi i Bombay och sattes i fängelse. Något som han vid det här laget blivit så van vid att saken inte förvånade honom speciellt.

Text & foto: Zac O'Yeah

Krupabai Sathianadhan och Toru Dutt:

Två pionjärer bland kvinnliga indiska författare

Denna artikel ska handla om två unga kristna kvinnor i det förrföra århundradets Indien, båda födda i de högsta kasterna, två författarinnor som skrev på engelska. Men först några ord om det Indien som en bit in på samma århundrade nästan fullständigt kommit att domineras av Storbritannien.

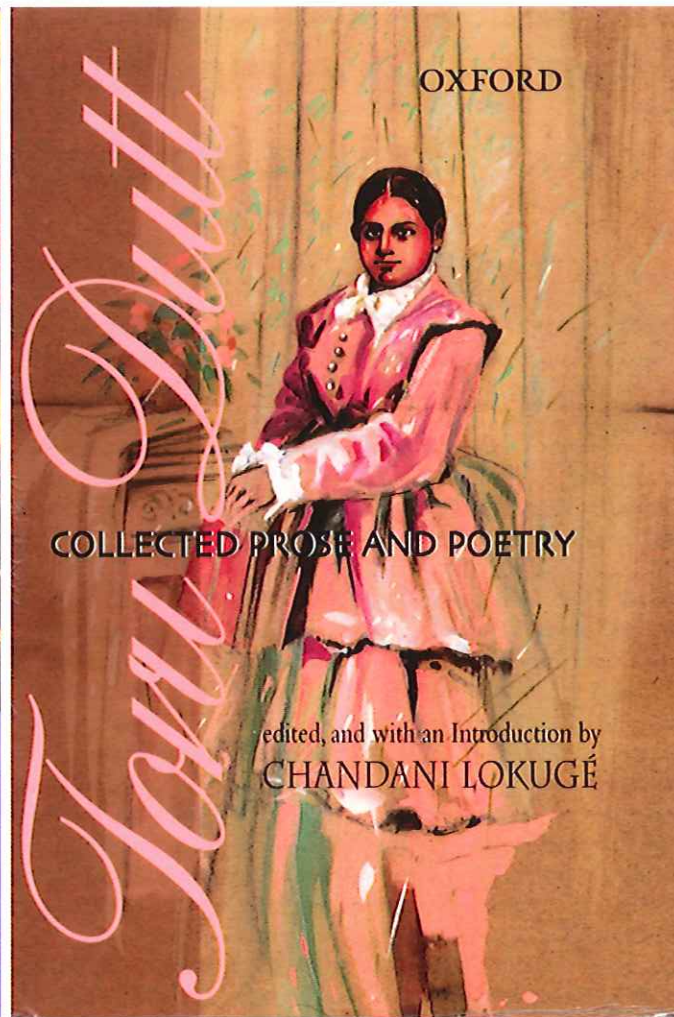
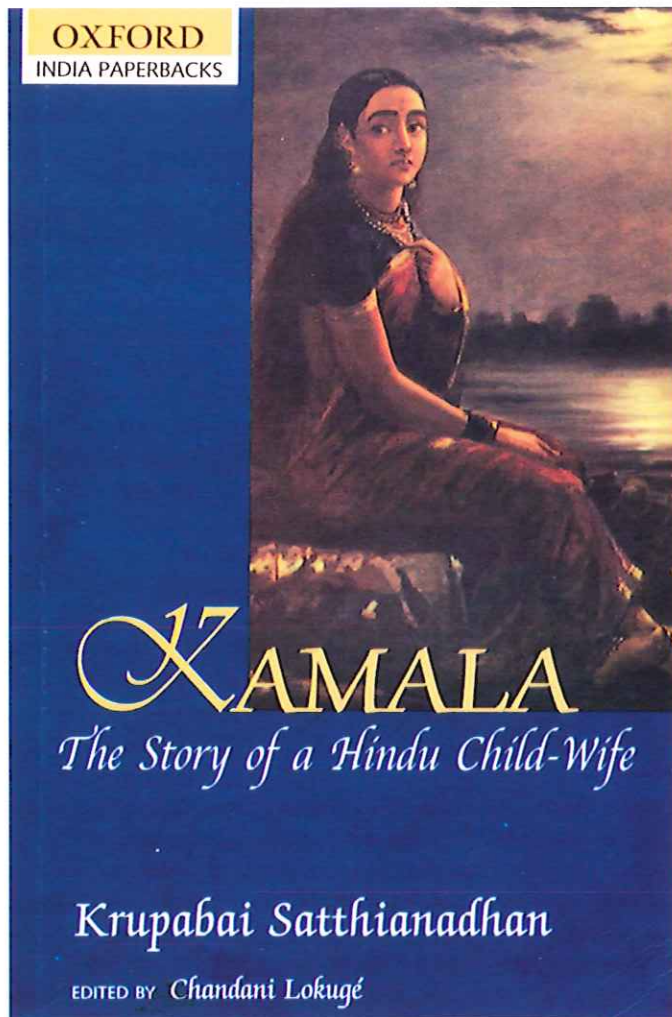
Av historiska skäl var det inte den brittiska staten som administrerade landet utan i stället britternas ostindiska kompani och för kompaniet var naturligtvis affärerna viktigast. Av den anledningen var missionärer, vilkas förkunnelse kunde tänkas irritera den inhemska befolkningen, länge portförbjudna. Hemma i England rasade en kristen opinion över de former som kompaniets tolerans gentemot hinduer och muslimer kunde ta sig. Inte minst över landsmän som ogenerat bytte religion och livsstil, som tog sig indiska älskarinnor och till och med gifte sig med dem, ibland med flera indiskor i ett eget harem. Man pekade på att kompaniet blundade inte bara för månggifte utan även för barnäktenskap, mord på nyfödda och änkebränning – ja, kvinnornas eländiga ställning överhuvud.¹ Reformsinnade indier instämde helhjärtat i kritiken. 1813 tvingades kompaniet släppa in åtminstone anglikanska missionärer, 1829 förbjöds bland annat änkebränningen och fyra år senare öppnades dörrarna för alla kristna missionärer. Allteftersom maktförhållandena i Indien försköts till britternas förmån, ökade avståndet mellan styrande och styrda och britternas tolerans var inte längre vad den hade varit.

HÖGRE UNDERVISNING, BASERAD PÅ engelska språket, infördes. 1857, samma år som universiteten i Calcutta, Bombay (numera Kolkata och Mumbai) och Madras (numera Chennai) inrättades, skedde så något som ytterligare kom att vidga klyftan mellan briter och indier. Då skakades norra Indien av det våldsamma "sepoyupproret" i vilket såväl muslimer som hinduer deltog. Upproret slogs ner efter blodiga strider varefter den brittiska kronan slutgiltigt tog ifrån kompaniet styret. Ivern att sprida evangeliet ökade nu markant.

De briter som var bosatta i Indien var naturligtvis angelägna om att hålla kontakten med hemlandet. Det tog till exempel inte mer än sex veckor för nyutkommen engelsk skönlitteratur att nå sina läsare i kolonin. På så vis nåddes även indier som lärt sig språket. Långt fram i tiden skulle Nobelpristagaren Rabindranath Tagore erinra sig sitt första möte med den engelska litteraturen som "mer berusning än näring" och hur han greps av den *lidelse* som här kom till ytan. Många läsare upplevde den realistiska romanen, med dess inriktning på samtidens liv och individens utveckling, som särskilt revolutionerande. Från och med 1850-talet publicerades också den ena moderna romanen efter den andra i Indien, till att börja med uteslutande av män.

De flesta skrevs på regionala språk som bengali, hindi och marathi men redan 1864 publicerades den första romanen på engelska, Bankimchandra Chatterjees *Rajmohan's wife*, som följte.² Romanerna utgjorde ett språkrör först och främst för en ny medelklass, med krav på förbättring av kvinnornas villkor som genomgående inslag. Många av de engelskspråkiga verken vittnar dock om osäkerhet om vilken publik författaren egentligen skrev för, påpekar Meenakshi Mukherjee i en essäsamling om indisk litteratur på engelska. Antalet engelskkunniga indiska män var inte stort och motsvarande antal kvinnor obefintligt. Författarna vände sig därför lika mycket till brittiska läsare som till indiska. Skildringar av lokala sedvänjor åtföljdes gärna av förklaringar och eventuell kritik mot det koloniala styret var påfallande dämpad jämfört med den som framfördes i indiska romaner på andra språk.

MEN TILLBAKA TILL DE TVÅ FÖRFATTARINNORNA. Som kristna hade de onekligen viktiga erfarenheter gemensamt. Deras föräldrar hörde till de högkastiga indier som gått över till kristendomen och följaktligen blivit utstötta. Toru Dutt föddes 1856 i Calcutta, vid den tiden huvudstad i det brittiska Indien, och var sex år gammal när hennes familj lät döpa sig. Krupabai Sathianadhan, född sex år efter Toru, var trettonde barnet i den första

brahminfamiljen i Bombayprovinsen som konverterade. Under sin livstid väckte de en viss uppmärksamhet, i indisk press såväl som i europeisk. 1876 fick den brittiske kritikern Edmund Gosse en recensionsbok i sin hand, tryckt på det för honom totalt okända Saptahiksambad Press i Bhowanipore. Gosse tvekade säkert inför läsningen. *A sheaf gleaned in French fields* visade sig emellertid innehålla Toru Dutts översättningar av samtida fransk poesi till engelska. Gosses anmälan andades fullkomlig häpnad över denna "hindu"(!), en blott tjugoförårig kvinna, och den mogenhet och språkkänsla som kännetecknade hennes diktöversättningar. Krupabais första roman, *Saguna*, fick åtskilliga läsare bland brittiska kvinnor – för åskådlig skildring av indiska seder och bruk, god engelska och kristet innehåll.

SJÄLVASTE DROTTNING VICTORIA SÄGS HA BLIVIT så imponerad att hon ska ha frågat efter fler böcker av författarinnan. Men trots sina samtida läsare skulle Toru och Krupabai snart uppslukas av glömskan.

I det nationalistiska 1900-talet var det länge en tveksam merit att ha skrivit på kolonialisternas språk och samtidigt utförde det fuktiga indiska klimatet sitt förstörelseverk i biblioteken. När K S Ramamurti närmare hundra år efter författarinnornas

död skrev den indoengelska romanens historia fann han sig sålunda oförmögen att spåra upp ett enda exemplar av Krupabais romaner! Idag är lyckligtvis både Toru och Krupabai tillgängliga i Chandani Lokugés kommenterade nyttgåvor. I en tid när indisk skönlitteratur på engelska nått en världspublik som inte existerade för hundra år sedan, har de dessutom vunnit erkännande som pionjärer bland indiska kvinnliga författare.

TORU DUTTS KORTA LIV PRÄGLADES AV på en gång öppenhet och instängdhet, samtidigt som hennes familj drabbades av upprepade tragedier. De båda storasyskonen hade insjuknat och dött i tuberkulos och Toru, det enda kvarvarande barnet, levde själv i skräck för vad som kunde komma. Dödens närhet återkommer ofta i hennes verk. Mitt i detta åtnjöt Toru en intellektuell frihet som, med dåtida indiska kvinnors mått mätt, var fullkomligt ofattbar.

Under en flerårig utlandsvistelse fick familjens två döttrar lära sig franska i Nice, musik i London och därtill följa kurser i franska och engelska vid universitetet i Cambridge. Men väl hemkommen till Calcutta, måste Toru snart ha upplevt sig som inspärriad. Av hinduer betraktades familjen som avfallingar och det sociala umgänget var därför obefintligt. Eftersom den brittiska

Men gång efter annan, visar det sig, lägger en skör hälsa hinder i vägen för Saguna.

överheten inte tog emot ens kristnade indier med öppna armar, hamnade familjen med nödvändighet i ett kulturellt gränsland. De marginaliserade existenser, av främmande eller blandat ursprung, som inte sällan dyker upp i Torus dikter och prosa gör det knappast av en tillfällighet.³ På bevarade fotografier av författarinnan framträder en ung kvinna med intensiv och allvarlig blick och i oklanderlig victoriansk klädsel, säkert en hädisk syn i traditionsbundna indiers ögon.

TORUS STARKT ANGLOFILE FAR, SOM SJÄLV SKREV dikter, blev hennes mentor. Fadern hade lämnat sin obetalda anställning i kolonialförvaltningen i protest mot usla befordringsmöjligheter för indier och hade följaktligen inte mycket att göra. Tillsammans levde far och dotter i otålig väntan på bokpaketen de beställt från Europa och Torus brev är fulla av entusiastiska redogörelser för hennes läsning.

De tog också upp studiet av sanskrit, det klassiska språket. Annars var det främst modern som förde Indiens sagor och myter vidare till barnen. Den skatten släppte heller aldrig taget om Torus fantasi som fick blomma ut i diktsamlingen *Ancient ballads and legends of Hindustan*. Återkomsten till de indiska rötterna gjorde dessutom Toru till något av en nationalist. Hon som förut kunde avfärda sina landsmän som "natives" blev i sina brev nu allt fränare kritisk mot briterernas diskriminering av dem. Själva diktsamlingen publicerades emellertid först efter Torus död, med ett förord där den ovannämnde Edmund Gosse i tidstypisk orientalism säger författarinnan som - "en bräcklig exotisk sångens blomma".

EFTER TORUS DÖD FANN FADERN TVÅ romanfragment, ett skrivet på franska och ett på engelska, bland hennes papper och låt publicera dem. Den sistnämnda texten, *Bianca or the young Spanish maiden*, räknas idag som den första indiska roman på engelska som skrivits av en kvinna. Den vittnar, liksom *Le journal de Mademoiselle d'Arvers*, om stor berättartalang men båda texterna tyngs tyvärr av samtidens känslolösa prosakonventioner och av svag personteckning.

Torus berättande dikter, däremot, fångar läsaren genom sin intensiva åskådighet och kraftfulla rytm. Det är heller inte fråga om ett passivt återgivande av myterna. Tvärtom vill Toru understryka att forntidens indiska kvinnor inte bara var renhjärtade och kyska utan dessutom starka och självständiga. "A boyish freedom" - med originaltextens ord - präglar sålunda Savitri som inte bara själv väljer sin make utan också räddar denne undan den förtidiga död som spåtts honom. I andra dikter finns kritik av kastväsendet antydd och det kristna budet om kärleken till nästan ställs mot hinduismens asketiska livsförnekelse. Vid sidan av sina berättande dikter skrev Toru även en del lyriska sådana, som exempelvis den vackra sonett där ett trädgårdslandskap

gestaltas som ett själstillstånd. I fri, orimlad översättning:

*Ett hav av lövverk omger trädgården
men ej ett hav av matt och ständigt grönt.
I skarp kontrast ses alla färger här:
ljusst gröna tamarinders överflöd
bland dunkelt gröna mangodungar,
palmer reser sig likt grå pelare,
vid stilla dammar silkesbomullsträd -
röda, röda, som stötar i trumpeten.
Men inget är så ljuvt som raderna
av bambuträd mot öster när månen
lyser genom och den vita lotusen
blir till en kalk av silver. Förtrollad,
skönhetsdrucken kan man skåda då,
i häpnad, in i ett första Eden.*

Torus tid blev inte lång. Efter några år av febrig litterär produktivitet dog hon 1877, inte mer än tjuugoett år gammal, liksom sina syskon i tuberkulos. Något av det sista hon drömde om var att översätta en fransk bok om det forntida Indiens kvinnor till engelska. Knappt en månad före sin död skrev hon till författarinnan och förklarade sig vara så illa därän att hon inte orkat ta itu med uppgiften.

KRUPABAI SATTHIANADHAN FÖRUNNADES ett drygt tio år längre liv än Toru Dutt och man kan inte tala om samma isolering i hennes fall som i Torus. Tvärtom kunde hon, delaktig i ett kristet nätverk som hon var, verka aktivt i samhället. Som författarinna var hon, understryker Anna Clarke i sin avhandling om den indoengelska romanens framväxt, mycket medveten om att en tid med nya möjligheter för kvinnan att utvecklas krävde en ny form för berättandet. I den självbiografiskt präglade roman *Saguna* berättar en ung kvinna om sig själv och sin familjebakgrund. Ett par kapitel återger den märkliga historien om Sagunas föräldrars äktenskap och deras väg till kristendomen. Redan som små tvingas brahminflickan Radha, Sagunas mor, och hennes olycksstyrar in i arrangerade äktenskap. In i underkastelse och okunighet: "Stackars flickor! Vad kan vi vänta oss från så utarmade och förkrympta sinnen? ... Undra på att de blir fåfånga, flyktiga, omåttligt fästa vid pengar eller enfaldigt stolta över sitt samlade guld och sina juveler." Men medan lilla Radha slavar i sitt nya hem, i skräck för svärmoderns stränga regemente, utspelas ett helt annat drama. I hemlighet förtärs Radhas make Harichandra av religiöst grubbel och först i kristendomen finner han den tro han sökt. Samtidigt fasar han för konsekvenserna av en brytning med familjen. Sin lilla barnhustru, som han dittills knappt lagt märke till, kan han omöjligt lämna kvar eftersom det vore att göra henne till en vanhedrad hinduisk änka. Harichandra sätter allt på ett kort, rymmer och kidnappar hustrun, i hopp om

Krupabai Khisty med sin make Samuel Sathianandan.

att framöver kunna vinna henne för den kristna tron. Långt om länge låter sig den förtvivlade men kaststolta flickan övertygas.

ROMANEN ÄR INTENSIVT OCH LIVFULLT berättad, präglad av en psykologisk realism som känns äkta och övertygande. Kasten mellan trosvisst tillförsikt och ångestfyllt tvivel hos huvudpersonen är så många att romanen inte kan avfärdas som en uppbyggelseskraft av det lättvindiga slaget. Den unga huvudpersonen mister tidigt sin far men det är förlusten av den avgudade storebrodern som tar henne hårdast. Många gånger har Saguna i broderns sällskap vandrat i deccan, platålandet i västra Indien, och under dessa vandringar uppmanats att lita till Gud och tro på sig själv. Tack vare brodern bär Saguna på "gyllene drömmar om arbete och oberoende" och mötet med deccans storslagna natur ger ytterligare näring åt drömmarna: "Ingenting tycktes mig för stort för att vågas; allt var i jättelik skala. Bergen långt borta hade nått upp till himlen. Varför inte! Jag kände att också jag skulle kunna nå dem och bestiga dem."

Men gång efter annan, visar det sig, lägger en skör hälsa hinder i vägen för Saguna. Stipendiet för att studera medicin i Oxford dras in eftersom man inte tror henne om att tåla det bistra engelska klimatet. I stället blir hon en i den första lilla kullen kvinnor som tilläts studera vid den medicinska högskolan i Madras, häcklade av sina manliga studentkamrater. Där driver hon sig själv så

hårt att hon efter första årskursen visserligen blir bäst i sin klass men också bryter samman och djupt deprimerad tvingas avstå från vidare studier. I det sammanhanget möter hon Samuel Sathianadhan, en ung pedagog ur en framträdande kristen släkt. På romanens slutsidor pekar deras andliga gemenskap fram mot ett kamrattenskap av det slag som missionärerna gärna framställde som alternativet till hinduismens kvinnoförtryck.

FORTSÄTTNINGEN KÄNNER VI FRÅN KRUPABAIS eget liv. 1881 gifte hon sig med Samuel; på bröllopsfotot ses en spensligt byggd ung kvinna med inätvänt drömmande ögon. Båda makarna engagerade sig i utbildning. Samuel tillträdde en tjänst som rektor, Krupabai undervisade vid flera olika skolor och startade själv en för muslimska flickor. Likaså började hon skriva artiklar och gick under pseudonymen "en indisk dam" till storms mot såväl brittisk härskarmentalitet som de traditionella barnäktenskapen. Romanerna *Saguna* och *Kamala* trycktes som följetonger i *Madras Christian College Magazine*. (I bokform kom de ut först postumt, i engelskt original såväl som i översättning till tamil.) Men författarinns hälsoproblem kom tillbaka. Makarna flyttade mellan olika platser som kunde tänkas vara gynnsamma för Krupabai som inte slutade skriva ens när hon var sängliggande med hög feber. 1894 avled hon i tuberkulos, trettiotvå år gammal, och begravdes tillsammans med barnet hon fött några år tidigare men som dött före ett års ålder – en tragedi som ger ett smärtsamt eko när Kamala, huvudpersonen i hennes andra roman, mister sin lilla dotter.

KAMALA HANDLAR OM EN LITEN MODERLÖS brahminflicka som av sin far, en lärd och världsfrånvärd hindu, ges i äktenskap till en familj där hon behandlas mycket illa. Att den kärleksfulle fadern invigt henne i sin religiösa tro och därtill lärt henne läsa väcker ett formligt raseri hos familjens kvinnor. Visserligen attraheras maken en tid av Kamala och delar med sig av sitt moderna vetande till henne, bara för att snart falla till föga för sin hatiska mor.

Som roman är *Kamala* betydligt mörkare än *Saguna*, en skildring av ständiga kränkningar av ett oskuldsfullt barn och av kroppslig och själslig misshandel. I och för sig framstår personerna mer som typer än sina motsvarigheter i *Saguna* och de förklarande partierna – till engelska läsares hjälp – är fler. I gengäld ger *Kamala* ett enhetligare och mer förtäta intryck än föregångaren. Miljö- och naturskildringen är full av suggestiv poesi, låt vara att känsloladdade partier ter sig överdrivna i nutida läsares ögon. Lika lite som *Saguna* låter sig reduceras till ren uppbyggelse-litteratur är kritiken av hinduismen i *Kamala* utan nyanser. Romanens mest sympatiska hinduer, som Kamalas far, har hämtat en storslagen lärdom ur sina religiösa skrifter men i svåra situationer tycks lärdomen närmast inge dem en tomhetskänsla. I själva verket lever de på tröskeln till insikten om att det endast finns en Gud. Mot slutet av romanen dör Kamalas make i en koleraepidemi. En ung lärjunge till hennes far har länge älskat Kamala men när lärjungen friar säger hon nej och ägnar sig som änka i stället åt välgörenhet bland de fattiga. Flera kritiker har noterat att Krupabai genom att låta änkan förbli ogift undviker en upplösning som hade utmanat konservativa hinduer. Och därigenom säger nej till ett romanslut som hennes brittiska läsare skulle ha uppfattat som lyckligt. Ett slående vittnesbörd om den kristna författarinns kluvenhet inför ett kvinnoideal som hon i sin första roman verkade förkasta.

Anders Sjöbohm

Kongresspartiets oväntat stora seger i valet bäddar för en fortsatt modernisering och stabilitet i Indien. Det är välkommet med tanke på den politiska och militära kris som Pakistan befinner sig i. Samtidigt är det märkligt att så få kunde förutse valutgång- en. Vare sig opinionsmätningar eller de flesta politiska experter hade rätt i sina spådomar.

Sydasiens medarbetare STAFFAN LINDBERG analyserar valet.

"Historisk" seger för Kongresspartiet

Segern för Kongressen och dess United Progressive Alliance (UPA - Förenade Progressiva Alliansen) innebär att hindunationalismen såväl som regionala kastbaserade partier och vänstern gått tillbaka i detta val. Det är en tydlig markering att väljarna föredrar ett sekulärt Indien, dvs. en fredlig samexistens mellan de olika religiösa och kastmässiga grupperingarna i landet.

Med sina nu omkring 260 ledamöter i Lok Sabha, behöver Kongressen och dess allierade i UPA bara ett fåtal ytterligare stödjande ledamöter för att nå upp till en majoritetsställning på 272 platser. Denna gång slipper man också att vara beroende av de indiska kommunistpartierna för att kunna regera, eftersom de senare led svidande nederlag i valet.

Valet är en tydlig seger för mitten i indisk politik och en utveckling där samspelet mellan stat och marknad allt tydligare leder mot en modern marknadsekonomi som drar med sig allt större delar av den indiska kontinenten. Det är också tydligt att inte bara den urbana medel- och överklassens röster ligger bakom denna, vad många vill kalla en "historisk" seger för Kongressen.

ALLT SEDAN SLUTET AV 60-TALET, då Kongressens totala dominans bröts, har det uppstått ett mönster i indiska val som på indisk engelska går under namnet Incumbency, som betyder att väljarna oftast röstar på oppositionen i valen både till unionsparlamentet i New Delhi och till de olika delstats-

parlamenten. Egentligen är hela begreppet anti-incumbency vote (röstande mot innehavaren av ämbetet).

Detta har tagits som intäkt för att den indiska demokratin fungerar. Partierna har gått till val på orealistiska löften om snabba förbättringar för vanligt folk och bekämpning av korruption – löften som de av många begrip- ligen anledningar haft svårt att leva upp till i regeringsställning. Det koloniala arvet i form av massiv fattigdom har varit svårt att bryta.

INCUMBENCY HAR OCKSÅ setts av många som ett uttryck för att indiska väljare röstar med hjärta och känslor snarare än som en värdering av den faktiskt förda politiken och dess resultat. Politikernas ofta karismatiska förmåga att framställa sig i en fördelaktig dager och deras skicklighet i att få folk att tro på dem har spelat en stor roll.

Nu har alltså plötsligt detta mönster brutits. Har folk plötsligt ändrat sig och blivit rationella och i så fall varför? Eller är det för att allt färre röstat, som många trodde skulle bli fallet före valet?

Intressant nog röstade faktiskt 63 procent av de röstberättigade i valet, vilket är en ökning från 60 procent 2004, och det näst högsta valdeltagande i det fria Indiens historia (högst var det 1985 med 64 procent).

Låt oss först se på oppositionspartiernas valrörelser. Trots terrorattentaten i Mumbai i höstas har inte Bharatiya Janata Party (BJP) fått ökat stöd i detta val – antalet platser i Lok

Sabha har minskat från 138 platser 2004 till 116 platser efter det senaste valet. Många observatörer trodde dock under valkampen att BJP och dess allians, New Democratic Alliance, var starkare än Kongressen och dess UPA. Varför? Var man smittad av just Incumbency-tänkandet?

BJP INLEDDE VALKAMPEN med att föra fram ett anti-muslimskt budskap där man skyllde Indiens problem på denna minoritet på ca 12 % av befolkningen. Det stoppades ganska snabbt när man märkte att argumenten inte gick hem. Det har inte varit några upplopp och våldsamma konflikter mellan Hinduer och Muslimer i Indien under de senaste fem åren, och händelserna i Mumbai förra hösten har tydligen inte tolkats som att Indien behöver en hindunationalistisk regering.

FOLK I GEMEN VERKAR NÖJDA med Kongressregeringens åtgärder, det vill säga höjd säkerhet och skärpt ton mot Pakistan. Regeringen i Pakistan har också erkänt att Pakistanska medborgare var inblandade i attentaten och lovat ta itu med detta. Det pågående inbördeskriget i Pakistan kan ju också ses som ett uttryck för detta.

BJP:s valkampanj kom därför i huvudsak att inrikta sig på kritik av den sittande regeringen. Man förde fram budskapet att premiärminister Manmohan Singh var den svagaste regeringsledaren i Indien någonsin haft. Inte heller det trodde väljarna på.

Många var de indier som trängdes utanför röslokalerna i de olika delstaterna i slutet av maj.

FOTO: Eyepress

Man kan tycka vad man vill om Manmohan Singhs tillbakadragna stil som regeringschef. Under hans regering har dock Indien haft en exempellös ekonomisk utveckling med 8-9 procents tillväxt under de senaste fem åren. Och det är inte bara IT-industrin som vuxit utan framförallt verkstads- och tillverkningsindustri som t ex textilproduktion i ett brett bananliknade bälte från Delhi i norr via västra Indien till Tamil Nadu i söder.

DET ÄR INTE BARA DE RIKA som blivit rikare utan även medel- och arbetarklassen och landsbygdsbefolkningen har dragits in i denna utveckling. I många byar i dessa delar av Indien kommer nu mer än hälften av stigande inkomster från arbete i industrier, handel och tjänstesektorn.

Lägg därtill de senaste årens goda monsunregn, ökad jordbruksproduktion och stigande priser på jordbruksprodukter i takt med ökade världsmarknadspriser. Detta är inget som regeringen i Delhi kunnat påverka särskilt mycket men folk på stora delar av landsbygden har fått det märkbart bättre på grund av detta och den industrialisering som skett.

KLYFTAN HAR ÖKAT MELLAN de mycket rika och övriga, men vanligt folk har samtidigt fått det mycket bättre i stora delar av Indien. Det är framförallt data kring köp av konsum-

tionsvaror som visar detta.

Kan detta ha spelat en stor roll i valet? I så fall påminner det lite om det sätt på vilket BJP förlorade makten 2004. Då drev man kampanjen "Shining India" – det var då lätt för oppositionen att peka på den enorma och försummade fattigdomen och bristen på en politik att bekämpa den, vilket säkert bidrog till deras valseger. Denna gång har BJP i opposition försökt övertyga väljarna om hur dålig den sittande regeringen är, men väljarna har alltså inte trott på dem nu heller.

DET HAR VARIT EN SPEKTAKULÄR valkamp på många sätt. Den maoistiska gerillan, känd som naxaliterna och stark i djungelområdena i Bihar och Chhattisgarh i centrala Indien, kidnappade t ex ett tåg och höll passagerarna som gisslan under många timmar för att föra fram sitt budskap att folk borde bojkotta valet.

Spektakulära har också den så kallade tredje frontens valmöten varit. De framväxande låg- och mellankastpartierna i många delar av Indien har haft stora framgångar i senare delstatsval. I Uttar Pradesh t ex regerar Bahujan Samaj Party, som har sin största väljarbas bland dalitbefolkningen (efter en historisk valseger i Maj 2007, som tidigare rapporterats i Sydasiens). I en lös allians med kommunistpartierna har man med buller

och bång lanserat sitt alternativ och krävt att efter valet få ett viktigt inflytande över regeringsmakten.

Detta fångade också pressens uppmärksamhet – valet gick under namnet identitetspolitik. De lågkastiga, de fattiga och de regionala grupperna skulle nu göra sina röster hörda i valet.

MEN INTE HELLER DETTA har tydligen gått hem. Kongressen har gjort starka framsteg i delstater som till exempel Uttar Pradesh, Rajasthan, Gujarat och Tamilnadu, där de tidigare varit helt utslagna.

Intressant är till exempel utvecklingen i Tamil Nadu. DMK-regeringen har suttit i två år nu och borde enligt Incumbency regeln förlorat detta val. I stället gjorde man en stark valrörelse tillsammans med ett "återuppstått" Kongressparti. Oppositionen i form av ADMK och kommunistpartierna vann färre parlamentsplatser än väntat. De senare anklagar nu DMK och Kongressen för att ha mutat väljarna med pengar (bland annat genom de så kallade mikro-kreditprogrammen) och att ha manipulerat den elektroniska röst-räkningsutrustningen. En bit av sanningen är att oppositionen inte hade tillräckligt med pengar för att dela ut dem till väljarna. Hur detta påverkar väljarna är dock oklart – röstningen är ju anonym. En annan förkla- ▶

ring är kanske att DMK genomfört flera sociala program under sin tvååriga regeringstid, bland annat försäljning av ris till priset av 2 rupier per kilo i de statliga lågprisbutikerna.

KOMMUNISTPARTIERNA I KERALA och Västbengalen hör till valets stora förlorare. I Kerala har mönstret med s k Incumbency upprepats, det vill säga Kongressen och dess allierade bland annat bland muslimerna har vunnit över den sittande kommunistiska delstatsregeringen i detta parlamentsval. En av orsakerna sägs vara en stark splittring bland ledarna för CPM, det stora kommunistpartiet. I Västbengalen har CPM däremot regerat oavbrutet sedan 1977 och onekligen fört delstaten framåt i många avseenden. Men maktutövningen har varit auktoritär. När man nu äntligen var på väg att locka den tidigare bortskrämda industrin tillbaka och planerade för en TATA-fabrik, som skulle bygga den billiga Nano-bilen, så gick man hårt fram i expropriering av böndernas mark. Detta gav oppositionen i form av det lokala Kongresspartiet (Trinamul Congress) ett guldsläge: när de mobiliserade mot industribygget vällde en våg av protester fram.

VALET ÄR BARA EN YTTRING av denna växande opposition och frågan är hur framtiden ser ut för kommunisterna i Västbengalen. Många inom CPM ser utvecklingen i Kina som ett ideal – de indiska väljarna däremot verkar mer angelägna om den demokrati man tycker sig ha. Rätten att säga nej, inte minst.

Många har sett valet som helt ideologi-löst och utan viktiga frågor. Men det är inte sant. Kongressens valplattform hade ett tydligt anti-fattigdomsbudskap.

KONGRESSPARTIETS LEDARE, Sonia Gandhi har rykte om sig att vara socialt engagerad och starkt driva sociala program som till exempel 100-dagarsgarantin för varje lantarbetarfamilj, som innebär att delstatsregeringen ordnar 100 dagars betalt arbete i varje sådan familj varje år för att bygga vägar, bevattningsanläggningar, osv. Nyligen har också böndernas stora skulder i banker avskrivits i stor omfattning.

Hennes son Rahul Gandhi drev en framgångsrik valkamp i Uttar Pradesh med löften att bekämpa fattigdomen och demokratisera Kongresspartiet. Just betoningen av en socialt engagerad välfärdsstat om än i rudimentär form verkar alltså ha gjort ett trovärdigt intryck på väljarna.

Premiärminister Manmohan Singh är den första premiärministern sedan Jawaharlal Nerhu att bli omvald.

Detta betyder inte alls att Kongressen ensamt driver dessa frågor. Utan vänsterrörelser, lågkast rörelser och andra folkrörelser och ideella organisationer skulle det inte finnas det tryck nerifrån på sociala förbättringar som krävs för att politiken ska gå i den riktningen. Det viktiga är den pågående demokratiska utvecklingsprocessen – väljarna är allt mer medvetna om sin rätt att kräva en sociala fördelningspolitik, skola, hälsovård, billiga livsmedel, osv. – och gör också detta i de återkommande politiska valen till parlamenten i delstaterna och för hela Indien. Om denna "sociala revolution" stoppas upp är på sikt alla förlorare.

Valet visar att man idag kan vinna val i Indien utan en stark partiorganisation på gräsrotsplanet. Kongresspartiet saknar på de flesta håll i Indien starka lokala organisationer och inflytande för vanliga medlemmar. Hindunationalisterna däremot är välorganiserade genom en rika flora av lokalt förankrade organisationer.

Det viktiga är förmodligen makten över tv-mediet, kontrollen av statsapparat och utvecklingsprojekt, och förmågan att ordna stora valmöten. Kongressen är, speciellt i regeringsställning, en stark maktapparat med mycket resurser och därmed starkt inflytande. Parat med en i detta fall trovärdig image har väljarna övertygats, trots vissa andra mediernas ironiska och nedlåtande kritik.

INDISK POLITIK NÄRMAR SIG med andra ord situationen i väst, där partiorganisationerna försvagats kraftigt och där just kon-

trollen över TV och andra medier spelar en allt större roll i kampen om väljarna.

Detta är samtidigt ett demokratiskt problem. Genom sin maktställning och effektivitet vinner man val, men maktutövningen är i grunden auktoritär och föga lyhörd för folkopinioner. I kommande val kan det mycket väl bli så att Kongressen går samma öde till mötes som CPM i Västbengalen nu upplevt.

VARFÖR KUNDE VALUTGÅNGEN inte förutspås?

Jag måste erkänna att jag själv inte hade bättre underlag än andra för att förutsäga valet och att jag därför blev lika överraskad som de flesta andra av att Kongressen inte bara behöll sin ställning utan faktiskt vann så många nya platser i Lok Sabha.

Jag utgick från att opinionsmätningarna hade rätt. De förutspådde ett på engelska kallat så kallat hung parliament, det vill säga ett parlament där inget parti eller block av partier har majoritet och där det därför är svårt att bilda en fungerande regering.

Men val i hela Indien är kanske lika svåra att förutsäga som hur valen till EU-parlamentet ska gå i hela Europa. Indien är mer utvecklat som federation, men är ännu mer delat i regioner med olika kulturer och lokala politiska system än Europa. Ett lågt valdeltagande gör också att svaren i opinionsundersökningar lätt blir hypotetiska: många svarar kanske men går sedan inte och röstar.

Det fanns avvikande expertröster, både de som trodde på framgång för Kongressen respektive för BJP – men på något sätt drucknade de i mycket av tidningarnas analyser och förutsägelser.

Indiska intellektuella till vänster om mitten är pessimistiska och negativa till Kongressen och vad de ser som etablissemang. De har därför svårt att se de framsteg som faktiskt sker och bygger upp hela sin analys bara på problem. Den kvardröjande stora fattigdomen på delar av Indiens landsbygd, självmorden bland skuldsatta bönder, många barns fortsatta undernäring är dock inte hela sanningen om det samtida Indien.

Mycket av min förståelse här vilar alltså på att jag tycker att valresultatet pekar på att folk upplevt faktiska framsteg i Indien under Kongresspartiets regeringstid och att detta markerats i valet. Det är inte framstegen i sig som är svåra att belägga men däremot att vanligt folk upplever detta.

Staffan Lindberg
Professor i Sociologi vid Lunds universitet

"Människor trötta på kastpolitik"

Stämningen var inte direkt euforisk när kampanjarbetet startade inför Indiens femtonde allmänna val – en långdragen process med fem valdagar, som påbörjades den 16 april och avslutades först den 13 maj. Såväl politiska experter som människor i allmänhet hade förväntat sig ett splittrat parlament, med stora möjligheter för några av de regionala partierna att gå framåt kraftigt på bekostnad av de två stora rikstäckande partierna – Kongresspartiet och det högervidna BJP. På grund av detta arbetade alla de stora partierna på alla sidor under valets slutspurt febrilt med att bilda mer eller mindre invecklade och hållbara koalitioner. Men när rösträkningen påbörjades den 16 maj stod det klart att många av förutsägelseerna och förväntningarna kommit på skam och att det här valet leder Indiens ekonomi in i ett nytt historiskt kapitel.

När rösträkningen avslutats visade det sig att Kongresspartiet i koalition med UPA (United Progressive Alliance) med 262 platser av 543 återtagit regeringsmakten.

ÄVEN OM DET ÄR NÄRA PÅ omöjligt att på ett enkelt sätt analysera, tolka och sammanfatta valresultatet – det är för mångfacetterat och komplext – kan man peka på några större trender. För det första: den

inre maktbalansen mellan de två stora rikstäckande partierna – Kongresspartiet och BJP – har växlat till den förstämndes fördel, och kanske mer än bara på ett ytligt plan. Även om resultatet inte är likriktade, har Kongresspartiet gått framåt i en majoritet av alla landets delstater. För BJP är det tvärtom. Kongresspartiet hade hjälp av två fundamentala förändringar som har kommit i förgrunden i och med det här valet.

FÖRST:MÅNGA MÄNNISKOR ÄR TRÖTTA på kastpolitik, och tog avstånd från dessa frågor. För det andra: man ville ha en kompetent, pålitlig regering. Där hade Kongresspartiet en fördel gentemot BJP. En bättre produkt att sälja, helt enkelt. De flesta av partiets ledare framstod som ärliga och uppriktiga, med en bred och konstruktiv syn på socialt besvärliga frågor, medan BJP trångsynta politik endast gick hem hos en begränsad del av väljarkåren.

För vänsterpartierna var det här valet ett enormt bakslag. Redan innan valet fanns man bara representerade i tre delstater – Kerala i södern, Västbengalen, och i den lilla delstaten Tripura i öster. I Kerala vann LDF (Left Democratic Front) bara fyra platser den här gången, jämfört med arton i förra valet. Men Kerala är känt för sådana omsvingningar, de sker i varje val. Men det

som skedde i Västbengalen, ett fäste för vänstern sedan 1977, var inget mindre än en katastrof. En gemensam antivänsteropposition krossade myten om vänsterns osårbarhet. Som ett resultat tappade man tjugo stolar, från 35 till 15. Tappet skedde både i städerna och på landsbygden. Men i Tripura gick vänstern tvärtom framåt. Det generella problemet för Indiens vänster är att man i årtionden varit oförmögna att nå ut och växa utanför dessa tre delstater.

DEN NYA REGERINGEN, som tillträdde den 29 maj, hälsades med nya siffror som visade att Indiens ekonomi återhämtar sig stadigt. Landet har överhuvudtaget klarat krisen bättre än förväntat. För året 2008-2009 var Indiens tillväxt 6,7 procent. Även om detta är mycket lägre än den nioprocentiga ökningen de tre föregående åren, är det klart bättre än Världsbankens och Internationella valutafondens prognoser. Men ledande ekonomer antar att det kommer att ta ytterligare sex månader innan ekonomin går för full maskin igen.

AJIT ROY
OM INDIEN

Tidsskriften Sydasiens

Redaktion för detta nummer:

John Senewiratne
Redaktör, redigering och korrektur.

Matilda Olausson
Redigerare och korrekturläsare.

Andreas Lindström
Översättare och korrekturläsare.

Thomas Lindy
Översättare och korrekturläsare.

Telefon: 0709-40 88 21 **E-mail:** redaktionen@sydasien.se

Hemsida: www.sydasien.se **Utgivare:** Tidsskriftsföreningen Sydasiens **Ansvarig utgivare:** Thomas Bibin **Tidsskriftsredaktör:** John Senewiratne **Ekonomi & PR-ansvarig:** Matilda Olausson **Översättning & korrektur:** Thomas Lindy, Andreas Lindström **Tryck:** Larssons Offsettryck, Linköping **Prenumerantregister:** Nätverkstaden Väst **ISSN:** 0282-0463 **Prenumeration:** Medlemskap, inklusive fyra nummer av tidningen (ett år) kostar för privatpersoner i Sverige 320 kr. Prenumeration för institutioner och bibliotek 400 kr. Utanför Sverige, 450 kr. **Lösnummerpris:** 79 kr **Postgiro:** 79 54 96-9 SYDASIEN **Nästa nummer:** September.

Tidsskriftsföreningen Sydasiens har som mål att sprida information om situationen i södra Asien. Föreningen är fristående från politiska partier och grupperingar i Sydasiens såväl som i Sverige.

BSVERIGE
PORTO BETALT
PORT PAYÉ**POSTTIDNING
BEGRÄNSAD EFTERSÄNDNING**Vid definitiv eftersändning återsänds försändelsen med nya adressen
noterat på baksidanAvsändare: Tidskriften Sydasien
C/O Senewiratne, Högatan 1A. 582 53 LINKÖPING**SVIK INTE
DAWIT
ISAAK**

Dawit Isaak är en svensk journalist som sitter fängslad i en cell på tre kvadratmeter i Asmara, Eritrea. Dawit Isaak sitter där enbart för att ha bedrivit journalistik. Utan att ha beviljats rättegång har han nu suttit fängslad i över sex år.

I Göteborg väntar Dawits fru och deras tre barn på att han ska komma tillbaka. De har väntat alldeles för länge.

Som företrädare för över 500 tidskrifter kräver vi att Sveriges regering tar krafttag för att få den svenske medborgaren Dawit Isaak fri.

Vill du stödja kampanjen för Dawit Isaaks frigivning?
Besök www.freedawit.com

Sveriges Tidskrifter och Föreningen för Sveriges kulturtidskrifter